

100

PRESENTED BY

THE LLISTER BEQUEST.

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

**MEDICAL SOCIETY
OF LONDON**

Accession Number

Press Mark

NUCK, A.

- 1) Sialographia, etc. 1723.
- 2) Operationes. 1714.

65629/A

ST. LOUIS
MICHIGAN
MICHIGAN
MICHIGAN

1872

A. NUCK
OPERATIONES
&
EXPERIMENTA
CHIRURGICA

Lugd. Batav. Apud. Joh. Arn. Langeram
1734.

OPERATIONES

&

EXPERIMENTA

CHIRURGICA

ANTONII NUCK,

Med. Doct.

*In Academia Lugduno-Batava
Medicinæ Anatomice Pro-
fessoris, nec non Collegii
Chirurgici Præsidis.*

Editio Novissima.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud JOH. ARN. LANGERAK,

M. D. CC. XIV.

OTTRATIOMES

EXPERIMENTA

CHIRURGICA

ANTONII NUCKII

Med. Doct.

in Universitate Lipsiensi

Publice Professore

Chirurgiae

Professore

Publico

LEIPZIG

APUD J. M. ALLMANN

1744

OPERATIONUM
&
EXPERIMENTORUM
CHIRURGICORUM

brevi & facili methodo propo-
sitorum.

PRIMUM.

De Fonticulo in Sutura Coronali.

Arias pertractaturi Opera-
tiones Chirurgicas à Fon-
ticulo in Sutura Coronali
excitando initium capere,
animum induximus. Hæc Operatio
Italæ magis, quàm Nostratibus fami-
liaris est, eamque in Oculorum affe-
ctibus, Ophthalmia, Gutta Sere-
na, Catharris, Asthmate, Insulti-
bus Epilepticis, aliisque frequen-
ter instituunt, certò sibi persuaden-
tes, noxios humores in Capite colle-
ctos, ad inferiores corporis partes

A

de-

2 EXPERIMENTA.

descensum minitantes, hâc viâ commo-
modè expurgari posse.

Verum enim verò, pace illorum
statuimus humores noxios, Fonticuli
beneficio è corpore eliminandos, non
speciatim in Capite colligi, ibidem
que solummodo hospitari, sed un-
versæ sanguineæ massæ permixtos
ope circularis ejusdem motûs per to-
tum corpus oberrare, ac ubicunqu-
obicem inveniunt pedem figere, va-
riasque morborum species produco-
re. Si itaque in itinere suo circulato-
rio ad Fonticulum appellunt, ibi
démque poros figuræ suæ proportio-
natos inveniunt, eos subingredien-
do à reliqua sanguinis massa separan-
tur. Quam separationem prolixius
explicatam videre licet apud

Vide

Dec. 1.

Observ.

2:

Muys in praxi Chirurg. Rat. De u-
Fonticuli, ejusque operandi rati-
ne.

Sequenti autem modo locum
Fonticulo huic convenientem ce-
tò inveniri posse Veteres contem-
dunt: Abrasis nimirum verticis

capo

capillis filum ducunt à naribus ad verticem, deinde aliud à media aure ad mediam oppositi lateris aurem extendunt. Ubi verò hæc fila se mutuò interfecant, ibi foramen cuti inurendum volunt.

Ast per fila tali modo ducta verus sæpe locus non assignatur? Coronalis siquidem Sutura non in omnibus craniis in uno eodémque semper reperitur loco, sed in aliis versus verticem elatior, in aliis versus frontem declivior non rarò conspicitur, quemadmodum diverforum craniorum frequens inspectio ad oculum demonstrabit.

Verùm locus iste digito melius, quàm ullo instrumento explorari poterit: In quovis enim ferè subjecto Coronalis Sutura inæqualitate quadam & protuberantiâ leviori se prodat; In nonnullis verò depressa quodammodo persentitur. Unicum proinde filum à naso ad verticem ducendum, quod digito pressum Suturæ Coronalis oram, quâ Sagittalem

4 EXPERIMENTA

tangit, manifestissimè notabit.

Quoniam autem materia, quam Fonticulus hic plorat non ex cerebro, nostro quidem iudicio, sed ex partibus cranium ambientibus proficiscitur, uno eodèmq; recidet, sive supra, sive infra Suturam Coronalem, sive in eàdem cauterium applicetur.

Facili itaque negotio Operatio hæc sequenti instituitur modo: Inuratur loco modo notato profundum satis foramen cauterio quodam actuali, ab *Aquapendente* invento, à *Sculteto*, aliisque, præprimis à *Jobo van Mekerem* in Observationibus Chirurgicis distinctè admodum delineato. Postea eschara separatio promoveatur *Ung. Basil*

Vid.
Scul-
set. ap-
pend.
Tab.
xviii.
Vid. J.
van Me-
kerem
cap. v.

Butyr. recent. & similib. vel

℞. Unguent. Popul. ʒj.

Sapon. Nigr. ʒij.

M.

℞. Axung. Porc.

Butyr. Insuls.

Sapon. Nigr. aa ʒijʒ.

M.

Re

CHIRURGICA. 5

Remotâ tandem Unguenti beneficio escharâ, quod ut plurimum tertio quartove die observari solet, pisum, globulusve ex *Hedera arborescens*, *Corio bovino*, *Aristol.* *Gentian.* *Irid.* *Flor.* & s. confectus cavitati indatur, ut locus apertus servetur, porique ulcusculi patentes maneant. Denique (superimposito jam Emplastro) fasciâ quâdam *Cancer* dictâ, vel strophio deligatio instituitur.

Si cui majori cum apparatu Operationem hanc instituire volupe fuerit, inspiciat *Cornelii Solingen. Operat. Manual.* *Vide Soling. cap. 1. de Fonticulo.*

EXPERIMENT. II.

De Setaceo.

Præter Fonticulum in Sutura Coronali excitatum, occurrit aliud Fonticuli genus, *Setaceum* dictum (quia per foramina nuchæ inflicta filum ex setis contortis olim ducebatur) evacuationis gratiâ à Veteribus institutum. Hinc in non-

6 EXPERIMENTA

nullis Captis morbis, quibusdam Oculorum affectibus, dolore Dentium, Obstructionibus, Asthmate & s. magnæ utilitatis fuit habitum.

Et licet inter Neotericos non deficiant, qui Fonticulum etiam hunc: ut minoris momenti ex Medicina eliminandum volunt: multiplici tamen constat experientia magnum (præter expectationem post alia incassum tentata remedia) exinde ægros percepisse levamen.

Est autem *Setaceum* nihil aliud præter ulcusculum, in nucha inter primam & secundam, secundam & tertiam, vel ut alii volunt inter tertiam & quartam vertebra excitatum, ex quo indies materia quædam purulenta excernitur.

Vide

Schultet.

21 m.

Tab. VII.

& Tab.

XXXIV.

Hanc Operationem instituendi modus occurrit varius. Veteres magno cum apparatu stringebant cutim *Forcipe alata* ab utraque parte foramen habente, per quod *acus*, interdum ignita, interdum non ignita, pro vario Medici scopo transmittetur,

CHIRURGICA. 7

etur, unà cum funiculo è fetis equinis parato.

Nos verò simpliciori, commodiori, & patienti minus dolorificâ methodo utentes, sequenti modo procedendum censemus. Capite dorsum versus paulisper reflexo, abraisque (si opus sit) capillis locus postea pertundendus atramento tali modo notetur, ut puncta notata non ultra pollicis latitudinem à se invicem distent; mox cutis duplicata alterâ Ministri, alterâ Chirurgi manu elevetur, & cuspidè acûs ab anteriori parte parum incurvatæ, à posteriori rotundæ ligulæque lineæ, vel serico non contorto (Belgicè *Vlos syde*) instructæ perforetur, filumque ea parte, quæ sub cute latere debet, *Oleo Rosaceo*, *Ung. Basil.* aliove digestivo inungatur, ac sæpius horsum vorsum trahendo moveatur.

Alii *Lanceolâ* cuspidè robustiori donatâ cutim elevatam pertundunt.

Hisce ita peractis plumaceolum planum utrique foramini applicetur:

8 EXPERIMENTA

dein *Emplastrum glutinosum*, duobus foraminibus pro fili extremitatibus transmittendis donatum, imponatur, filumque laxè ibidem constrictum linqatur, vel circa collum ducatur, ne ulceris latera dilacerentur, quæ denique compressa impositionis fasciæ ope alligentur.

Vid.
Schul-
zet. Ap-
pend.
Tab. xv.
et van
Meke-
ren cap.
xxviii.

Si verò, uti non rarò contingit hocce Fonticuli genus patienti nimis sit molestum, simplex tantum hac in parte excitetur Fonticulus, solâ cutis incisione, globuli cerei aliorumque applicatione; quemadmodum Operatione sequenti sumus demonstraturi.

EXPERIMENT. III.

De Fonticulis in Artubus excitandis.

Propositis Suture Coronalis & Nuchæ Fonticulis, examinantur veniunt illi, qui in frequentiori usum sunt & in artubus excitantur, qui quoad varios capitis morbos tam internos, quàm externos, infantum & puer

puerorum motus Convulsivos, Ophthalmiam, Tumores strumosos, Cephalalgias, Affectus Soporosos, Vertiginosos & Spasmodicos sæpius & cum successu in usum vocantur.

Excitantur istiusmodi Fonticuli in *Brachio* inter musculum Deltoidem & Bicipitem. In *Femore* interius supra genu ad trium quatuorve circiter digitorum transversorum distantiam (si à genu ipso mensurare incipias) inter Vastum internum & Sartorium musculum. In *Pedis parte superiori* ad digitorum trium quatuorve latitudinem infra genu circa marginem Solei, vel inter Soleum & Gastrocnemium.

Parantur autem vel *Cauterio potentiali*, vel *Incisione*: Cauteriorum potentialium descriptiones passim extant apud Authores Chirurgos. Si cui verò simplex aliquod arrideat, quod tamen profundè satis & minori quidem cum molestia, quàm quæ magno cum apparatu proponuntur,

10 EXPERIMENTA

partes corrodit, utatur *Cauterio* ex *Calce viva* & *Smegmate Hollandico* parato.

Vide Chirurg. Barbetti. Admirandum etiam *Cauterium Barbettianum*, quod sequitur, præstat usum.

℞. *Sulph. Crud.*

Arsen. alb.

Antimon. crud. aa ℥ij.

Sulphuri lento igne separatim liquefacto, & *Spatulâ* agitato adde *Arsenicum*, & *Antimonium* pulverisatum, quæ tamdiu agitando misceantur, donec cum *Sulphure* uniantur & rubescant. Dein

℞. *Hujus Mixtur.* ℥j.

Cap. mort. Vitriol. ℥ss.

M. F. Pulv. aliquoties *Sp. Vin.* lavandus & siccandus.

Hoc medicamentum non tantum ad *Fonticulos* excitandos, sed & in mali moris ulceribus, imò *Cancrosis*, carnisque excrescentiis singularem sæpius habet utilitatem.

Cui itaque *Cauterium potentiale* applicare placet, *Emplastrum* in medio

dio foramine donatum, parti apponatur, foramini dein partem caustici admoveat, eamque pulvillo, alióve Emplastro tegat, tum tribus, quatuor aut quinque horis effluxis emplastra removeat, & escharæ, *Emplastrum Diapalm.* singulis diebus bis, donec separatio perfecta fuerit, applicet.

Nos verò incisionem, cutim videlicet manu elevando, & forfice vel phlebotomo dissecando præferimus.

Escharâ interim separatâ, vel facto per incisionem Fonticulo, globuli ex plumaceolo formati, medicamentisque detergentibus inuncti, ulceri sunt apponendi, usque dum fatis excavatum fuerit. Cavitate itaque fatis magnâ exsistente, *Globulus cereus, ligneus* aut *argenteus*, vel *pisum* eidem imponendum, quod sæpius novo substituto auferendum: Hocque tamdiu continuandum usque dum vel morbus curatus, vel virium debilitas ulterius pergere prohibuerint.

Notandum interim dari patientes,
qui

12 EXPERIMENTA

qui à Fonticulis excusari possunt ac debent: Illi nimirum in quibus hi Fonticulorum rivuli aut nimis aut minus quàm par est excludunt, & quibus intolerabiles dolores excitant.

Quomodo inflammationes, vicinarum partium exesiones, ulcuscula, excrescentiæ carnosæ, aliæque Fonticulis nonnunquam supervenientia mala, tractari debeant, de iis inter alios præprimis consule *Willisium*.

Vid.
Willis.
Pbar-
mac. Ra-
tional.
part. 2.
cap. de
Fonticu-
lis.

Quæritur denique *an Fonticuli ad sterilitatem disponant?* Resp. si gravidæ nihil à Fonticulis levaminis sentiunt atque emaciantur, omittendos eos censemus. Si verò materia vitiosa quotidie excernitur, concipere non possumus, cur Fontanellæ in his nocerent, quum tamen experientia nonnunquam contrarium monstraverit.

EXPERIMENT. IV.

De Vesicatoriis.

Ad Fonticulos commodè referuntur *Vesicatoria*, medicamenta seu Epithemata ex particulis acris & volatilibus composita, quibus necessitate ita suadente in quadam corporis parte vasorum cutaneorum extremitates ita irritantur, ut variæ indolis humores serosos copiosè evomant, & per aliquod temporis intervallum, in aliis tamen longius, in aliis verò brevius, eosdem evacuare continent.

Usitatiores æquè ac commodiores eorum compositiones ut plurimum ingrediuntur *Cantharides*. En formulam

℞. *Pulv. Canthar. cum alis*
 & *pedibus* ʒj.
Euphorb. ʒʒ.
Empl. de Melilot. q. s.

Incorporentur hæc manu calidâ, sumendo tantum pulveris, quantum
 Em-

14 EXPERIMENTA

Emplastri massa capere potest.

Hujus portio super alutam extensa (ita tamen ut margines ejus non attingantur, quo eo melius parti impositæ adhærere possit) applicetur per horas 7. 8. 9. 12. 15.

Si cui Hildani Vesicatorium magis arrideat.

Vid. Opera Chirurg. Hildani.

℞. Fermenti acris ℥℥.

Canthar. pulv. N^o. vj.

Aq. beton. q. s. F. Massa.

Vel ℞. Canthar. N^o. ij.

Ung. Basil. q. S.

Incorporentur hæc manu & F. Massa.

Vesiculis satis magnis excitatis massa illa est removenda, vesiculæque leviter saltem, vel forfice aperiendæ, vel acu hinc inde perforandæ, ut materia intus collecta exprimi possit: Cave autem cuticulam vesiculæ in modum elevatam nimis citò à cute divellas? Hæc enim epidermide suâ destituta, aëris subjecta injuriis, intolerabiles patienti dolore excitare posset. Si igitur Emplastrum

solummodo aliquod huic parti superimponatur, cuticula successu temporis suâ sponte decidet.

Horum vesicatoriorum particulæ causticæ volatiles, cuticulam absque læsione penetrantes, vasculosam cutis & musculorum substantiam profundè satis subingrediuntur, ubi si particulas crassiores viscidiorésque inveniunt, eas attenuant, falsas & acidas diffringunt atque involvunt, sicque multis morbis Catharticis & Diaphoreticis frustra impugnatis, imò exquisitissimis quibusvis elidentibus eludentibusque remediis, finem feliciter imponunt. Particulæ verò illorum crassiores & acriores circa cutim subsistentes vasculorum quasdam fibrillas diffringendo humores ibidem circulantes ex parte impediunt, qui in superficie cutis collecti, cuticulam in vesicæ formam attollunt. Quapropter in intemperie sanguinis acida & salina vesicatoria hæc maximam afferunt utilitatem. Hinc in Scorbuto, Leucophlegmatia & qua-
vis

16 · EXPERIMENTA

vis cacochymia cum fructu applican-
tur. Præsertim verò in doloribus ca-
pitis pertinacibus, Vertigine, Af-
fectibus Soporosis, Catharris, A-
poplexia, Epilepsia, imò doloribus
quibuscunque magnæ sæpius sunt ef-
ficaciæ.

Non tamen omnibus, prædictis
morbis laborantibus, Vesicatoria
conveniunt. Nephritici enim, Stran-
guriâ laborantes, gravidæ & puerpe-
ræ vix eadem ferunt.

Vid.
Willis.
Pharm.
Ration.
part. 2.
cap. de
Vesica-
toriis.

Quibus denique summum pariunt
dolorem, Inflammationem, Ulcu-
scula serpentina, Mictum cruentum,
& præsertim ubi ex vasculis tanta hu-
morum serosorum copia profluit, ut
virium inde sequatur debilitas, Ve-
sicatoria ut intermittant, Autor ero

EXPERIMENT. V.

De Trepani applicatione.

Quamvis caput graviori vulnere
læssum fuerit, non tamen semper
Trepani applicationem requirit: Ve
run

rum ubi lapidibus, ligno, ferro, casu ab alto &c. cranium ita læditur, ut fracturam patiatur, & symptomata quædam urgentia superveniant, v. g. Subitaneus in terram prolapsus, oculorum tenebricosa Vertigo, vehementis Vomitus, Narium Auriumque Hæmorrhagia, Aphonia, uti & sæpius subsequentes Convulsiones, Delirium, Febris, Sopor, Paralysis: Illis in casibus festinandum, ut per foramen arte factum tum sanguis extravasatus, tum sanies aliique vitiosi humores intra Cranium & duram matrem, vel duram inter & piam matrem hærentes excerni atque evacuari possint.

Abraso itaque capillitio, Cranii Novacula de-
lin. vid.
apud
Soling.
Tab. 1.
Fig. 3. integumenta *Novaculâ* sunt incidenda (ni fortè à vulnere divisio jam facta fuerit) per lineam simplicem aut duplicem, in crucis aut trianguli figuram, cavendo, quantum fieri poterit, Temporalem musculum, & Suturas.

Quibus peractis vulneris labia di-
B du-

De Separatore.
vid. Soling.
Tab. 1.
Fig. 2.

ducenda, pericraniumque à subjecto
Cranio instrumento *Separatorio* exactè
abrādendum. Ne verò labia quocumque
dammodo obsint, impositis plumaceo-
olis diducta sunt servanda, illisque, si
sanguinem fundant, stuppæ, stypticum
medicamento imbutæ, admodum
vendæ: Si autem cruoris profusio
modum excefferit, *Cauteriolo* (quod
ad manus esse debet) sedanda erit.

Dein labiis plumaceolis ita diductis
applicandum *Emplastrum de Betonica*,
ca, incisuris aliquot ita accommodandum,
ut vulnere melius adaptari possit.
Huic superimponendum *Emplastrum*
Defensivum cum compressâ ex lino
teo quadruplicato factâ: Denique
que fasciâ, *Cancer* dictâ, deligati-
onem instituenda.

Omnibus hisce absolutis quieti
componat æger: cui interim Spiritu-
tuosum aliquod viresque instaurans
medicamentum offerendum, ne duran-
te operatione animi deliquium
patiat.

Sequenti die (nisi periculum sit)

in mora) deligatione solutâ, agrô-
 que decenter situato, ministrorum
 quidam caput firmiter teneat, pa-
 tientisque aures bombace obturen-
 tur, ne ingratus Trepani strepitus
 ipsi sit molestus. Tum prudenter &
 circumspectè *Modiolus mas*, dein
fœmina adhibenda, cavendumque
 ne quid festinanter agatur. Quem in
 finem modiolus sæpe ab osse auferen-
 dus, & si ob continuatam circumdu-
 ctionem nimium incalescat, lacti
 vel aquæ subinde immittendus: Ubi
 verò scobs modioli crenis adhæret,
scopulâ auferenda erit.

*Trepani
 Formam
 vid. ap.
 Soling.
 Tab. II.
 Fig. 4.
 Vid.
 Schult.
 Arma-
 ment.
 Tab. II.
 F. 3. 4.
 & 5.*

Signum autem ad diploën seu me-
 ditullium nos pervenisse sanguis præ-
 bet, ex ejusdem arterioli læsis e-
 rumpens; Hinc circumspectius pro-
 cedendum, brachiumque in altum
 elevando suspensâ quasi manu perfo-
 ratio est instituenda, ne mediolo ni-
 mis presso malè afficiatur duca me-
 ninx.

*Vid.
 Soling.
 Tab. II.
 F. 9.*

Notandum interim, non semper
 dignosci posse utrum ad cranii medi-

20 EXPERIMENTA

tullium pervenerimus , quia subinde, ejus lamellis firmissimè concretis unicúmque os mentientibus , nihil planè sanguinis prorumpit. Præterea in infantibus & pueris illa diplotæ ut plurimum non observatur. Hinc summa in quavis ætate circa Trepani applicationem requiritur cautela.

Veclin. mon- strat Schult. Tab. 11. Fig. 7. & Tab. 111. F. 2. Vid.

Schult. Arm. Tab. IV. Fig. 1. Soling. Tab. 11. Fig. 8. V. Solingii Tab. 11. Fig. 9. Schult. arm. Tab. 11. F. 8.

Serrulam vide apud Soling. Tab. 11. F. 9. Soling. Tab. I. Fig. 8.

Ubi vacillare incipit officulum, undiquaque æqualiter modiolum prenetrasse *specillo* lato cognovimus. tentandum an blanda vi illud *Vec.* aut *Volsella* auferre , vel *Elevator tripede* extrahere possimus. Quo facto foraminis in ambitu asperitas latiganda est *Lenticulari* instrumento. Dum operatio peragitur, non inconvenienter *Sartago* ignita super patientis caput suspenditur , ad aëris injurias temperandas.

Si *isthmus* aliquis fracturam inter & partem perforatam observatur *Serrulâ* tollendus erit.

Partis denique cujusdam *depress. Elevatorio Biploide Solingii* aut *Triplotæ*

ploide *Schulteti* elevatur.

Schult.

Spontè si non exeat sanguis fa-
niefve, *decussorio* instrumento de-
primenda erit dura mater, utque ma-
teria in cranii cavitate collecta eò fa-
cilis exitum inveniat, clausis naribus
& ore spiritum contineat patiens,
sic presso cerebro profundius con-
tenta prorumpent.

Arm.

Tab.

111.

F. 3.

Schult.

Arm.

Tab. 11.

F. 10.

Ad duræ matris mundificationem
immittendum foramini *Mel Rosac.*
cum *tantillo Vini Spiritu*, cui mem-
branæ, Sindonis chremefino colore
tincti portiuncula superimponen-
da: &, ne particula dicta locum mu-
taret, filum ei adalligandum. Qui-
buscum tamdiu continuandum, donec
humores extravasati non amplius
prodeant, & Symptomata evanes-
cant.

Interim ut os exsiccetur *pulveres*
Cephalici ipsi adspargendi. Vulneris
super cutanei curatio medicamen-
tis *digestivis*, ut sunt *Balsam. Pe-*
ruvian. Copayu. Hispanic. Aqua-
pend. perficienda. Caput denique to-

to curationis tempore pannis, ne ali
aëre frigido lædatur, bene coope
riendum.

Si verò ex ipsa dura matre caro
molliuscula & fungosa (cerebri fun
gus dicta) propullulat, ea quantocy
auferenda & absumenda, non acris
bus, non corrosivis medicamentis
sed exsiccantibus, (ut vocant) a
sperione videlicet *pulveris Sabinæ*
vel pulv. *Marchetti* sequenti:

Vid.
Mar-
chet. Ob.
Cbi-
rurg.
VIII.

R. Schœnanthi & Spicæ Nard.
aa. q. s.

Nonnunquam verò *fungus* iste
tantum sumit incrementum, ut ne
cesse habeamus filo serico eundem
arctius circa radicem tamdiu ligare
donec succo nutritio destitutus emar
cescat, tandemque decidat. Aliàs in
principio operculum ex *lamina aurea*
vel *argentea* ita apponitur duræ ma
tri, ut carnis fungosæ proventus
compressione istâ impediatur.

Contingit aliquando, ut superior
cranii tabula punctim lædatur: Quæ
in casu *Trepano Exfoliativo* uten
dum,

dum, ac eousque os abradendum, Vid. Soling. Tab. 11. F. 1. 3.
donec punctura dispareat, ejusque vestigium non amplius conspiciatur.

Os Frontale notabiles habet cavitates; quapropter fracturam passum multis imposuit cerebrum graviter vulneratum credentibus, quum tamen non nisi superior ejus tabula, longè fatis ab inferiori remota, læsa fuerit.

Dantur casus, in quibus fracturæ cranii suspicio quidem adest, ubi tamen sola cutis incisio sufficit, sanguine enim extravasato, pericraniumque malè afficiente, factâ viâ, exeunte, symptomata remittunt.

Sic etiam *fissurâ* fatis hianti cranio inflictâ, ut pus per eam exire possit, perforatio ejus minimè est necessaria.

Necessitate urgente cranium sub Temporalis musculo fracturam aut fissuram agens perterebrare licebit, dummodo secundum carnosarum fibrarum longitudinem incisio instituat

24 EXPERIMENTA

Depressio cranii præprimis in pueris non semper requirit Trepani applicationem: Nullo enim urgente symptomate notabili, capilli tantum circa locum depressum sunt abradendi, & pars affecta *fomentis cephalicis* calidè fovenda. Cranium namque depressum quamvis maneat, rarò tamen patienti periculum portendit.

Cranii in pueris depressi restitutionem, quam ope *Cucurbitulae stan-*
bia. vide nem, quam ope Cucurbitulae stan-
apud So- neæ nonnulli intendunt, improba-
ling. mus, quoniam hoc modo, integu-
Tab. I. menta à subjecto osse facilè separan-
Fig. 10. tur, cranio remanente depressio.

Quæritur an Duram matrem secare liceat? Respondetur: Ubi certò constat materiam inter meninges hæere, incidendam eam (licet non sine periculo) consuemus. Medicus interrim & Chirurgus suæ quoque famæ consulant, oportet.

EXPERIMENT. VI.

De Strabismo.

Oculorum musculis paralyfi seu convulſione laborantibus, vel nimium relaxatis, vel mala confuetudine contortis, antagoniſtæ magis contrahuntur vel extenduntur, oculusque verſus unum aut alterum latuſ deflectit. Si enim musculus oculum adducens affectus, tum naſum seu canthum majorem, ſi abducens canthum minorem respicit.

Primum nati infantes præ reliquis hoc malo afficiuntur, quod illorum muscoli admodum tenelli à leviori cauſa affici poſſint; Imò in cunis jacentes ſolâ lucis pertinaci aſpectione (potiſſimum viſio obliquè ſi fiat verſus candelam ardentem vel lucidas fenestras) Strabiſmum incurrere experientiâ conſtat. Non rarò ab inopinato terrore, fulgure, frequentius autem à convulſionibus Epilepticis infantibus ſupervenientibus, hoc

malum ortum duxisse, compertum est.

Summè itaque necessarium erit, matres ita componant cunas, ut candelam ardentem, aliamve lucem obliquè aspicere infantes non possint; Si verò oculus quodammodo jam distortus sit, contrarium priori situm componere convenit, ut oculus affectus sensim motui naturali iterum assuescat.

Ubi distortio versus nares observatur, nonnulli floccos chremesino colore tinctos angulo externo apponunt, ut hos continuò respicientes oculi pristino statui restituantur.

His verò incassum tentatis, *larva* duobus foraminibus oculorum regioni oppositis prædita, faciei superimponenda, ut ita infans per dicta foramina lucem intueri necesse habens, oculos in linea recta objecta aspicere iterum erudiat. Cujus larvæ delineationem Vid. apud *Schultetum*.

Schult.
Append.
Tab. IX.
F. 6.

Si verò Oculi distortio ab humore acriori alterum ex musculis vellicante

te :

te & contrahente ortum duxerit, *Cataplasma ex Lacte dulci cum pane bis coëto & tantillo Croci paratum* calidè oculo applicandum, quod acrimoniam temperando, sæpius levamen attulit.

Si ex paralyfi malum oriatur, *Antiparalytica* conducunt, sic Fetus, quos *Salv. Aneth. Beton. Hyperic. Rut. &c.* ingrediuntur magnæ sæpius sunt efficacix.

Hæc autem speciatim locum habent in primum natis, infantibus & pueris: In adultis enim partium tubulis durioribus, fibrillisque crassis, rigidis & inflexilibus gaudentibus, inemendabile ferè malum Strabismus esse solet.

EXPERIMENT. VII.

De Cataractæ Depositione.

Circa oculos elegans & subtilissima occurrit Operatio, quam *Cataractæ depositionem* vocant. Contingit enim non rarò membranulam

lam quandam sive pelliculam adhærere internæ uveæ parti, ubi foramen pupilla dictum conspicitur, quâ interveniente radii ab externis objectis procedentes, ad retinam usque nervumque Opticum penetrare nequeunt.

Non tamen ubique eodem modo sese habet: Aliquando enim pupillam ex parte tantum pellicula tegit, subinde ad medietatem usque eam obumbrat, imò nonnunquam totam obscurat.

Quandoque malum in ipso humore crystallino hæret, cujus antica superficies opaca reddita colorem mutat, salvo manente humore aqueo.

Affectus hic pro Cataracta ab imperitis habitus, Cataracta proprie non est, sed Crystallini humoris obstructio à particulis terrestribus, nullâ arte tollendis, ortum trahens.

Membranæ istius colores multum inter se variare solent: aliquando enim albicanti, nonnunquam gryseo,
sub-

subinde vitreo, quandoque flavo, mox viridi colore prædita conspicitur; sæpe chalybis aut castaneæ colorem æmulatur, & non rarò nigricat. Melioris autem notæ membranæ sunt quæ lividæ, & perlarum instar coloratæ videntur.

Notandum interim hoc loco venit, quòd Iris in Cataractâ laborantibus aliquando, veluti in sanis, contrahatur & dilatetur. Subinde verò aut contracta aut dilatata, firmissimè cum ipsa Cataractâ conjuncta immobilis maneat, unicúmque quasi corpus efformet. Id quod facilè exploratur, si palpebræ clausæ leni frictione agitentur, iisque apertis oculus subitò inspiciatur.

Antequam Cura instituat, examinandum, an Cataracta sit incipiens, an verò confirmata.

In incipienti, externè singularem usum habet Infusum Croci Metallorum, ut & sanguis columbinus calidè adhibitus. Vel

R. Succ. Express. Chelidon.

Fæ-

Fœnicul. aa. ʒiʒ.

Vin. alb. Gallic. ʒiiij.

Fol. Majoran.

Euphrag.

Rut.

Flor. Rosar. rubr. aa. ꝑj.

Fel. bovin. ʒʒ.

Aloes.

Myrrh. aa. ʒj.

Caphur. ʒʒ.

F.S. a. Destillatio ex MB.

Sequens etiam mixtura laudem meretur.

Rx. Aq. Fœnicul. ʒx.

Regin. Hungar. ʒiʒ.

Sp. Sal. Armon. gutt. viij. M.

Practici nonnulli hoc in casu Mercurialibus utuntur, quibus ejusmodi concreciones membranaceas dissipatas se vidisse asserunt.

In confirmata verò Cataracta talia medicamenta perperam adhibentur, nihilque planè efficiunt. Hinc ad Chirurgiam unicè tanquam ad sacram anchoram confugiendum. Quæ tamen non semper locum invenit:

I. Videlicet cùm æger de dolore Capitis pertinaci diu conquestus, eodem adhuc laborat.

II. Ubi febricitat, aut in alium morbum, vel notabilem sanguinis intemperiem aut Cacochymiam incidit.

III. Quando Cataracta ad nigredinem aut flavedinem vergit, vel plumbei coloris conspicitur.

IV. Dum factâ palpebræ frictione, Iris neque dilatatur, neque contrahitur, sed in suo situ permanet immobilis.

V. Denique, si humore aqueo & Iride benè constitutis, malum hæreat in humore crySTALLINO.

Præterea utrum Cataracta matura sit nec ne examinandum.

Cataracta nondum ad maturitatem perducta cognoscitur.

I. Si post factam palpebræ frictionem, pellicula in partes divisa & mobilis conspiciatur.

II. Si radios candelæ, phialam aquâ repletam transeuntes, percipiat, colo-

32 EXPERIMENTA

colorésque quodammodo adhuc distinguat. Quibus in casibus Operatio non est instituenda, sed in aliud magis opportunum tempus differenda.

Ubi Cataracta jam matura, (quod in aliis citius, in aliis tardius accidit) sequenti methodo procedendum.

Corpore purgato, die sereno & lucido horis matutinis, deponatur æger in sedili lumine adverso, hinc oculus sanus obligetur, mox Chirurgus hypochondria brachiis suis amplectatur, totoque Operationis tempore quietum se teneat. Caput interiri patientis ministrorum unus à posteriori parte immobile contineat.

Nonnullis in more positum est oculum affectum prius masticati fœniculi halitu irrorare, palpebrasque nonnihil fricare, quod tamen non summopere necessarium non putamus.

Acus itaque per pannum lanceur aliquoties transmittatur, ut parum incalcescat, aptiorque operationi evadat: Mox Chirurgus palpebram aperiat

Acum delineatum vide apud Schult. in Arnam. Tab. VIII. F. 2. 3.

riat

riat, ægróque ad angulum majorem oculum ut convertat, injungat. Tum dextrâ manu si sinister, sinistra si dexter oculus laboraverit, unico i-ctu, ac pressione aliqua tunicæ Corneæ, straminis distantia ab Iride acum imponat, quæ sensim quasi te- rebrando per Corneam adigatur; U- bi jam nullam sentit Chirurgus reni- tentiam, signum est intra oculi bulbum acûs cuspide perventum; tunc ad ipsam pelliculam inclinanda acus, cu- jus cuspide paulatim illa separanda ab Uvæ margine, ejusque parte su- periore versus inferiorem; dein leni- ter vertendo intra oculi bulbum ad angulum oculi externum paulo vehe- mentius deprimenda, donec ibidem hæserit.

Quod si inter operandum refracta- riè ad superiora iterum ascendat, vel in minimas partes abeat, tunc Cata- racta tota, aut partes ejus humiliori loco ad aliquot momenta detinendæ sunt, ne finitâ Operatione pupillam oculi rursus petant.

34 EXPERIMENTA

Operatio dum peragitur, sedulè cavendum, ne CrySTALLINUS humor & sanguinea tunicarum vascula durior: attractu lædantur; iis namque læsis aqueus humor sanguineus, malumque immedicabile reddi posset.

Hisce peractis acus prudenter re-trahenda & extrahenda, oculoque læso *Collyrium* ex *Aq. Rosar. Album ov. conquassat. & tantill. Alum* cum linteo duplicato admovendum, & sanus æquè ac affectus oculus devinciendus erit. Postea caput elevato quieti se componat, sobrius & abstinenter per aliquot dies vivat, cibisque liquidis utatur.

Dux verò in hac Operatione occurrunt difficultates. I. Quod acutior acus facillimè quidem per Corneam trajiciatur, sed ad Cataractam deprimendam minus conveniat propter cuspidis tenuitatem, quæ facilius aut pelliculam in partes dividit, aut vasa sanguinea lædit. II. Quod acutius cuspis, si obtusior fuerit non ita facile Corneam perforet, præprimi

in iis, in quibus Cornea admodum dura existit.

Hinc novo experimento, & felici Acuum delineationes vide infra post indicem Fig. I. & II. successu instituto, duplici scilicet *acu* utimur, alterâ *acutâ* & *excavatâ*, alterâ obtusâ. Acutâ perforatio instituitur sine terebratione tamen: mox eadem paulisper retracta cavitate suâ excipit cuspidem alterius acûs, sed obtusæ, per foramen acu excavatâ institutum facilem jam viam invenientis. Remotâ itaque acu excavatâ, obtusâ, eo quo suprâ dictum est modo, Operatio absolvitur.

EXPERIMENT. VIII.

De Oculi Symphysi.

Superiores palpebræ cum inferioribus nonnunquam ita connascuntur, ut eas aperire planè nequeat patiens. Quo in casu ope lanceolæ portio earum prudenter separanda, reliquumque forfice (cujus altera extremitas cuspidè obtusâ aut quodammodo rotundâ prædita est) incidendum.

36 EXPERIMENTA

dum. Factâ incisione *Collyrium* ex cicatrisantibus & leniter astringentibus adhibendum: Externè videlicet ex *Album. ovi. Alum. & Aq. Rosar.* Intra palpebras autem *Collyr. ex Aq. Plant. cum Tut. præparat.*

Coalescente verò palpebræ interiori superficie cum ipso oculi bulbo videndum, an illa cohæsiō latè se extendat. Quod si tanta non sit, Emplastro glutinoso palpebra aperta tenenda, & *forfice tenuiori vel lanceola subtiliori* prudenter separandâ erit.

Post separationem *Collyrii* præscriptum convenit, cicatrixque introducenda; quod tamen non semper succedit, sed nova nonnunquam subsequitur adhæsiō; Tum verò præstat *laminam* ex pergamena cum *Tincturâ astringenti* vel *Vino Tint* coctam ad convexam oculi superficiem efformatam, parti separatæ interponere. Singulis verò diebus hæc interposita lamina renovanda, novaque in prioris locum substituenda, donec tandem

dem ad cicatricem vulnus perduca-
tur, admoto externè leniter astrin-
genti collyrio.

EXPERIMENT. IX.

De Oculi Cicatrice albicante.

Cornea Oculi tunica pellucida, non
Crarò deformis redditur maculâ
quâdam albicante, ingratum ipsi co-
lorem inducenti. Hæc Iridem sæ-
pius tegit sine notabili tamen incom-
modo. Aliquando ipsam pupillam
adeo obnubilat, ut radiis ab objectis
versus oculum tendentibus ingressus
denegetur, patiënsque magnum ita
patiatur visus impedimentum.

Malum si altas nondum egerit ra-
dices, conveniunt Collyria de acre-
dine parumper participantia, v. g.

℞. *Aq. Fœnic.*

Euphrag. aa. ℥iv.

Tut. præpar. ʒj.

Vitriol. alb. ʒij.

M. & leni ignis calore coquantur
parum, Colaturæ guttâ una aut al-

38 EXPERIMENTA

terâ bis terve de die oculus irroretur.
Si verò adfuerit inflammatio; Colaturæ
possunt addi *Caph. gr. xv.*

Cæterum egregius est pulvis aliquis scaber, quo non rarò maculæ hujus superficies abraditur atque consumitur. e. g.

℞. *Bol. Armen. (vel potius Tut. ppar.) ʒj.*

Pulv. Off. Sepiæ. ʒʒ.

Sach. Cant. alb. ʒj.

M. F. Pulv. subtilissimus ter de die oculo inflandus.

EXPERIMENT. X.

De Oculo Artificiali.

Variolæ, Morbilli, Inflammationes, Vulnera, Ulcera &c. aliquando adeo malè afficiunt oculum, ut vel visum destruant, vel oculum exedant atque consumant, vel turpiter cicatrice deformem reddant.

Quoniam verò irreparabile hoc malum est, artis Chirurgicæ Cultores Artificialem Oculum sibi fabricari cu-

râ-

rârunt, qui nihil aliud est, præter Hæmisphærium aliquod ex vitro confectum, atque ita coloratum, ut cum oculi facie externa planè conveniat.

Oculos
Artificiales
delineatos v.
apud
Schult.

Ex lamina quoque argentea aureâve excavatâ & vitreâ crustâ (quam Nostrates *amilieersel* vocant) obductâ, oculi colorem superficiemque æmulante, componitur, atque infra palpebras oculo læso adaptatur; ita enim motu oculi affecti capsula illa artificialis, ac si oculus sanus esset, movetur.

in Append.
Tab. IX.
Fig. 1. 2.
3. &c.

Longè tamen præferimus Hæmisphæria illa ex vitro confecta, quod splendorem suum rectius servant, quàm hæ capsulæ vitro obductæ, facillè colorem suum, ab humore, oculum irrorante, mutant.

Hoc autem ut feliciter peragatur, ante applicationem Oculi Artificialis, applicetur prius lamina quædam plumbea, eodem modo excavata, quam per biduum aut triduum gestat patiens, ut ita malè constitutus ocu-

40 EXPERIMENTA

lus ejusmodi capsulæ vel vitreæ, vel aureæ deinceps applicandæ, sensim assuescat.

EXPERIMENT. XI.

De Polypo Narium.

Narium cavitatem internam tum mor quandoque occupat, *Polypus* dictus, modò carnosus, modò pituitosus, colore aliquando rubicundus, lividus vel obscurus, subinde molliusculus, vel cartilagineus, pedunculo suo nonnunquam pendulus, vel multis in locis narium tunicæ internæ annexus, quæ nares non tantùm clauduntur, sed respiratio & loquela, præsertim ubi post Uvulam sese extendit, notabiliter præpediuntur.

Præter intemperiem in ipsa massa sanguinea quærendam, non rarò Ulcera, Hæmorrhagia narium, Coryza Catharri, Casus, hunc affectum præcedunt. Licet autem ut plurimum sanguinem non fundant Polypi, aliquan-

do tamen sanguinem fundentes, aut etiam cum Lunæ phasibus incrementum & decrementum sumentes, conspiciuntur.

Si illorum color lividus, plumbeus, aut si tumor canerosus conspicitur, difficillimè restituantur. Nec ita facilem curam admittunt, qui carnosus & duriores; faciliorem verò, qui albicantes, molliusculi & unico pedunculo penduli apparent.

Curatio absolvitur vel medicamentis, vel filo, vel ferro. Filum tamen non ubique convenit, quod satis altè Polypo ligatura injici nequeat. Si cui tamen hac methodo Polypum extirpandi animus, procedat uti *Hildanus* in Trago Scirrroso, ex aure propullulante, *Observ. 1. Cent. 3.* ubi instrumenti & fili usum distinctè proponit.

Quidam ex amicis Chirurgis utitur eâdem instrumenti formâ, sed minori, quali Uvula refecatur.

Alii fili usum declinantes, medicamentis utuntur primò mitioribus,

42 EXPERIMENTA

dein fortioribus corrosivis.

Observandum interim ut Narium interior tunica sana adhuc muniatur, & obducatur Unguento albo Capurato, Populeo, Refrigerante Galeni, aut Nutrito, ne particulæ medicamentorum applicandorum nimis acres partes lædant sanas.

Polypo itaque tollendo sequentia inserviunt,

℞. Succ. Granator. coct. inspiss. q. pl. quo Polyp. obliniatur.

℞. Cortic. Granator. & Sabin. F. Pulv. Polypo admovendus.

℞. Cap. Mort. Vitriol.

℞. Vitriol. Alb. pulver.

℞. Cap. Mort. Vitriol. Subtil. pulv.

Ung. Ægypt. liquidior. q. pl.

℞. Alum. cum Bolo Armen.

℞. Spir. Vitriol. cum Aq. Plantag.

℞. Aq. Fort. cum Aq. Solan.

Subinde radicitus extirpantur aquâ cum Mercur. Sublimat. coctâ. vel

℞.

℞. *Vitriol.**Ærugin.**Alum.**Mellis aa. q. s.**M. F. cum Aceto Unguentum molle.*

Notandum autem, tenuiora medicamenta penicillo, majoris verò consistentiæ linteis carptis esse admovenda.

Verùm hæc aliquando nihil juvant, sed instrumento, *Forfex can-nulata* dicto, Polypus auferendus venit; Cujus instrumenti effigies exstat apud *Severinum* lib. i. de *Efficaci Chirurgia* p. 115.

Præstantius autem illud instrumentum foret, si in concava parte superiore duobus aut tribus dentibus quadratis & acutis esset præditum, qui firmitus dictum tumorem apprehendere possent.

Extracto Polypo reliquiæ inurantur ferro ignito per Cannulam naribus immisso, ut ita Polypus radicitus extirpetur; aliàs enim facilè recrudescens malum difficulter per medi-

ca-

*Instru-
menti
deli-
neat.*

*v. apud
Aqua-
pend. &
Schult.
in Ar-
mu-
ment.*

*Tub.
XXXIII^a*

*Fig.
VII.*

44 EXPERIMENTA

camenta Caustica & Astringentia restitui posset.

Non tamen ubique ferro ignito utuntur: Extracto enim Polypo admoveatur Spiritus Vini cum melle rosaceo mittus, eoque solo post extractionem patientes curant.

Solus etiam Sp. Vini, vel Tinctura Cinamom. cum melle Rosaceo, cum successu admoventur.

Dexterrimus quidam Chirurgus experientiâ aliquoties edoctus, Extractionem dissuadet, & aquâ solummodo Calcis utitur, quâ sæpius Polypum tangit, quâque nuper adhuc Polypum, ad labii superioris oram pendulum, felicissimè sustulit.

EXPERIMENT. XII.

De Hordeolo & Grandine.

In palpebra superiori concrevit aliquando tuberculum rotundum & pellucidum, mobile simul, atque digiti pressuræ cedens. Græcis χαλάζιον vocatur; Latinis *Grando*.

CHIRURGICA. 45

Aliud ejusdem ferè naturæ tuberculum in palpebrarum margine piloso occurrit, *Hordeolum*, ob hordei grani similitudinem, nuncupatum.

Sæpe in Abscessum abeunt, & spontè rumpuntur. Quod si non contingat, acûs beneficio capitulum albicans aperiendum, & materiâ intus collectâ expressâ, Emplastrum Cicatricans imponendum.

Ubi ex pedunculo pendulum conspicitur tuber, ligatura ipsi erit injicienda, quæ quotidie arctius contracta tuberculum tandem separare valet.

Durius quandoque occurrens tuberculum, pulticulâ sequenti ad maturationem perducendum.

℞. *Medull. pan. alb. ʒiʒ.*

Croc. ʒʒ.

Vitell. Ovi N. j.

Lact. Vaccin. q. s.

M. F. Cataplasma, quod duobus linteaminibus Cambricisibus impositum applicetur.

Fa-

76 EXPERIMENTA

Factâ suppuratione procedendum
ut suprâ.

Si acrior fuerit materia, ab eâque
palpebræ superficies cartilaginea cor-
rosa appareat, abrafâ prius superfi-
cie laxâ, imponatur *Alb. Ov.* cum
Melle Rosac. permixtum.

Trajectionem fili, in modum seta-
cei, utpote nimis moleſtam & even-
tûs dubii, quicquid alii contradicant,
non approbamus.

Si in interna palpebræ parte, ocu-
lum tangente, Hydatides exiguæ, a-
liâve tubercula conſpiciantur, illa
maturè aperienda, iisque *Alb. Ov.*
conquassat. cum *Aq. Rosar.* appli-
candum, cavendûmque, ne palpebra
cum oculi tunica concreſcat.

EXPERIMENT. XIII.

De Hypopyo, ſive Oculo purulento.

Afficitur aliquando Oculus, quam-
vis rarius, affectu quodam,
quem Græci ὑπόπιον, Latini *Saniem*
in Oculo vocant. Eſt autem nihil a-
liud,

liud, quàm collectio materiæ purulentæ mobilis, in ipso oculi bulbo conspicuæ, quæ subinde pupillam occupando, lucis radios excludit visumque destruit.

Causam agnoscit vel Externam, vel Internam.

Externè oriri potest à Casu, Ictu, Contusione, Vociferatione, Vehementioribusque quibúsvs exercitiis, quibus vasculum aliquod sanguineum, tunicæ Uvæ læsum, sanguinem sub forma sanguinis effundit, qui brevi temporis intervallo materiæ purulentæ faciem assumens, huic malo viam sternit.

Cui quoque obstetricari possunt Ductus nostri Aquosi solito patientiores redditi, varias unâ cum aqueo humore particulas crassiores, à reliquo sanguine divortium facientes transmittendo, quæ in oculi bulbo coëuntes, materiam purulentam repræsentare videntur.

Internè verò non semel Hypopyum portendit, gravis Dolor capitis
diu

48 EXPERIMENTA

diu perdurans, continuóque excrucians, à corrosivo & acri sanguine ortum trahens, qui dicta vascula lædendo, materiámque ejusdem indolis in oculi bulbum exspuendo, fores ipsi pandit.

Inter medicamenta externa commendamus sequens, vel huic simile
Collyrium:

℞. *Aq. Rosar.*

Fænic. aa. ℥ij.

Tut. præpar. ʒß.

Antimon. Diaph. ʒj.

Tinctur. Croc. ʒß.

Aq. Regin. Hungar. ʒß.

M. F. Collyrium ter quaterve die calidè adhibendum.

Eo namque aliquando, materiá purulentâ incisâ & attenuatâ, pristinus oculis vigor iterum conciliatur.

Materiâ verò in oculi bulbo hærente nimis crassâ, nullisque medicamentis tam externis quàm internis auscultante, sunt qui patientis caput tamdiu motitare solent, donec ipsa materia loco mota, in varias ab ea
partes

particulas, externis deinceps medicamentis discutiendas.

Verum enimverò Methodum illam patienti nimis molestantem planè improbamus, cùm tam arctè inter se cohærentes particulae hoc modo à vinculis suis liberari nequeant.

Præstat itaque instrumento, huic usui convenienti, tunicam Corneam secundum fibrarum ductum extra Iridem, simul & semel pertundere, ut materiae ibidem collectæ pateat exitus. Si verò non sufficienter prodeat, oculi bulbus parumper comprimendus, mox fibris sese jam contrahentibus sequens Collyrium admoventum:

*Instru-
ment. v.
apud
van Me-
keren
Cap. ix.
&
Sculpt.
in Ap-
pend.
Tab.
xiii.*

- R. *Aq. Plantag.*
- Rosar. aa. ʒvj.*
- Sief albi ʒj.*
- Sem. Cydon. ʒij.*

M. F Collyrium.

Quo solo post factam incisionem curatio nonnunquam absolvitur.

Quod si vulnusculum inflicturni difficiliter consolidetur, *Aqua Plan-*

D *tag.*

50 EXPERIMENTA

tag. cum Album. Ov. conquass. & tantillo Croc. applicandum.

Si verò cicatrix oculi superficiem deformem reddat.

Rx. Aq. Plantag. ꝑij.

Tut. præpar. ðij.

Lap. Calam. ðj.

Sach. Cant. alb. ʒijss.

M. F. Collyrium bis terve quotidiè adhibendum.

EXPERIMENT. XIV.

De Aurium Chirurgia, Ceruminibus &c. extrahendis.

Cerumen, auriumque fordes meæ catui auditorio inhærentes, eum aliquando ita obturant, ut surdaster reddatur patiens, imò ipsam sæpius incurrat surditatem.

Quo in casu (si molliuscula fuerint cerumina) *Auriscalpio* extrahendæ erunt, probè cavendo, ne inter extrahendum Tympani membrana, cutisve meatûs auditorii glandulosa, laedatur.

Auriscalp. v. apud Soling. Tab. III. Fig. 10. & 11.

Si quædam Ceruminis portio membranæ firmiter annexa maneat, dictoque instrumento ab eadem avelli nequeat,

℞. *Hydromell. Calid. q. s.* quo ope Syphonis aliquoties auris eluatur, ita enim de duritie sua remittit, feliciusque extrahitur. Eodem quoque auriscalpio vel ferramento, si linteam carptum ei affixum, eruitur.

Ad Lapillum, Nucleum cerasorum, simileve durum corpus, meatum auditorium obstruens, extrahendum, variæ formæ Auriscalpia requiruntur.

Ut verò eò facilius Operatio peragatur, olei alicujus guttæ aliquot auri prius instillandæ.

Piso eundem meatum obturante, & in magnam molem intumescente, instrumento, *Auris Speculum* dicto, utendum, quò meatus auditorius, diductis ab invicem lateribus, facilius inspiciatur, & faba pisumve Auriscalpio melius extrahantur.

Quod tamen certius aliquando per-

52 EXPERIMENTA

agitur, si oblato sternutatorio caput concutiatur.

Globulus ligneus aut plumbeus eodem modo erit extrahendus, non verò *Terebello*, quo globuli ex aliis partibus eruuntur; eo enim hoc in casu premuntur nimis; & pressi non rarò Tympani membranam graviter afficiunt.

Aliquando *Turunda* altius immissa extrahi facilè nequit, ipsamque surditatem inducit. Quo in casu si nec forcipe nec Volsellâ quid proficimus; *instrumento*, cylindro acutiori donato, extractio facilè peragitur.

Vid.
Sculpt.
Aur. Ar.
secund.

Quod si Animalcula, v. g. Muscæ, Araneæ & id genus alia insecta auris meatum fuerint ingressa, spongiæ portiuncula stylo ferreo alliganda, quæ resina Terebinthinæ imbuta auri immittatur: quæque dum animalculum ipsi adhæret, haud difficulter extrahitur.

Si verò ex voto res nondum successerit, immisso liquore amaricante v. g. *Succo Absinth. Cent. minor. Tinç. Card. bened. Oleo amygd. amar.*

mar. Ol. Tanacet. necantur atque eruuntur. Quo artificio etiam vermes, in meatûs auditorii ulceribus prognati, interficiuntur.

EXPERIMENT. XV.

De Aurium Excrescentiis, Dolore & Tuba Acovistica.

Excrementiæ Aurium carnosæ vel fungosæ prudenter sunt tractandæ; forfice nimirum vel cultello, si possibile, abscindendæ, partique læsæ stypticum parum aut nihil de acrimonia participans, ne membrana Tympani lædatur, applicandum: mox turunda durior Unguento cicatricante oblita, & pulvere *C. C. Ust.* aspersa immittenda.

Aliàs optato cum successu ejusmodi excrescentiæ iisdem medicamentis, quibus carunculæ in meatu urinario, curantur.

Hinc medicamentum sequens maximoperè commendamus,

R. Oss. Sep.

Tut. præpar. aa. ʒij.

C. C. Ust.

D 3

Aloës

*Aloës lot.**Arist. Rot. aa. ʒj.**Alum. Ust. ʒʒ.**M. F. Pulvis Subtiliss.**Dein ꝑ. Ol. Rosar. ʒij.**Litharg. aur. ʒj.*

Coq. ad Emplastri consist. tunc au igne removeatur, & addatur præ dictus Pulvis, misceanturque ad u gnem tamdiu, donec duriusculum evadat medicamentum.

Hujus portiuncula excrementia admota eandem sensim & sensim consumit.

Nonnunquam meatus auditorium membranâ quâdam sicuti Velo expanso clauditur, quæ pertundenda & pertusa cicatricanda erit.

Si verò illa membrana proprio Tympani membranam conspiciatur eamque tegat, cave operationem instituas, sed manum retrahas.

Aliquando aures intolerabili afficiuntur dolore. Quo in casu sæpius cum successu adhibetur sequens,

ꝑ. Lact. muliebr. ʒʒ.

Croc. gr. xij.

*Decoct. Chamom. vel Fœnu
græc. ℥iij.*

Sach. Saturn. ℥j.

Hujus Mixturæ portiuncula auri
calidè immittatur.

Si dolor nimis vehemens adhuc
urgeat,

℞. Ol. Sem. papav. ℥i℞.

Caph. gr. V.

Op. Crud. gr. ij.

M. & Auri instillentur.

Opiatis tamen non utendum nisi
urgente necessitate.

Quomodo inflammationes, Ab-
cessus, & Ulcera sint tractanda, de
iis consulantur Autores.

In quavis Surditate aut obauditio-
ne, medicamentis non cedente, con-
venit *Tuba Sonorifera*, seu *Acovi-
stica*, quam ægri propriis auribus ada-
ptant, ut sonum distinctius perci-
pian.

*Tubæ
delineat.
vid. in-
fra post
Indicem
Fig. III.*

Si verò aurium adfuerint Tinnitus
Tubæ rarius prodesse solent.

EXPERIMENT. XVI.

De Aure perforanda.

Matronæ quædam & Puellæ auris lobum nonnunquam perforari cupiunt, ut per foramen arte factum annulus traducatur, quem vel ornatus gratiâ; vel (uti perhibent) pro quibusdam oculorum affectibus mitigandis, pendulum gestant.

Operatio hæc facili modo sequenti methodo peragitur: Lobus levi frictione agitatus, loco perforando atramento prius notato, acu modo ignitâ, modò non ignitâ perforatur, annulusque trajicitur.

Non rarò autem contigit, annulum ex aure pendulum, foraminis facti latus inferius duriori attactu premendo, tandèmq; dilacerando, decidisse, hiatu quodam cum turpi cicatrice remanente.

Ad huic malo succurrendum, Chirurgi conveniens excogitârunt instrumentum, quod *Forcipem Cannularum*

tam

tam vocant: cujus beneficio, loco perforando prius notato, lobi particula justæ magnitudinis (annuli scilicet trajiciendi crassitiem circumferentiâ adæquans) aufertur, patulumque foramen relinquitur: mox annulus Unguento aliquo cicatricante v. g. *Minio*, *Diapomphol.* & sim. oblitus traducitur, sicque sine notabili incommodo foraminis latera faciliè consolidantur.

Forcipem vid. apud Soling. Tab. 14. F. 3.

EXPERIMENT. XVII.

De Hydrocephalo.

Datur Hydropis species ὑδροκέφαλον Græcis dicta, ab obstructis aut disruptis Vasis Lymphaticis capitis originem trahens. Hinc Tumores & aquæ collectiones in eo fiunt vel externè vel internè. Externè inter cutim & cranium, Internè inter Cranium & Duram matrem, nonnunquam inter Duram & Piam matrem, subinde inter Piam matrem & cerebri Corticem, vel denique in ipsis ce-

58 EXPERIMENTA

rebrī Ventriculis aquæ colliguntur quibus caput in monstrosam magnitudinem extenditur.

Infantes frequentius hoc malo corripiuntur quàm adulti, quoniam eorum vascula, justo adhuc molliora levi negotio extendi, nimis verò extensa facilè dirumpi possunt. Sanguine insuper succisque ab eo dependentibus crassioribus & ad obstructionem magis aptis sunt præditi.

Chirurgus prudenter hic procedat summopere necessarium putamus; Chirurgiâ enim, incisione & perforatione institutâ, nunquam Hydrocephalum restitutum audivimus; sed omnes, in quibus Operatio fuit administrata, extinctos inde fuisse. Practici fide dignissimi unanimiter testantur.

Si malum internè à lymphâ crassâ & viscida, Vasa Lymphatica obstructa, originem traxerit, medicamenta Volatilia atq; Sudorifera, Diureticis maritata, internè assumpta, utramque absolvunt paginam.

Ex.

CHIRURGICA. 59

Externè Cataplasmata, vel Fodus capiti calidè admovenda v. g. Ex *Fol. Artemis. Major. Rorismar. Absint. Caph. & Croco* cum s. q. *Vin. alb. Gall.* quod bis tève de die renove-
tur. Vel

℞. *Pulv. Rad. Cucum. Asnin.*

Irid. aa. ʒʒ.

Sem. Cumin. ʒj.

Farin. Fabar. ʒij.

Flor, Meliss.

Anthos. q. pl.

Cùm Vino F. Cataplasma eodem modo applicandum.

Hoc Cataplasmate Practicus quidam singulari cum successu fuit usus.

Nonnulli fasciæ adminiculo, quam *Capitalem Latini, La Capelline Gal-
li* vocant, quaque totum caput ob-
volvunt, Hydrocephalum restitue-
re conantur, sed irritò planè conatu.

Si verò malum fuerit externum,
& in principio, vel si leviorè humo-
ris extravasati pressione, Suturae à
se invicem recedant, imposito prius
Emplastro de Cumino, dictâ fasciâ

pa-

60 EXPERIMENTA

patientem aliquando restitutum nov

Quæritur, an Fonticuli, Setacea
& Vesicatoria alicujus utilitatis ho
in affectu esse possint?

Resp. Si lymphæ acrior fuerit, Vas
fis Lymphaticis adhuc integris, præ
ter interna medicamenta, eadem pro
fuisse Practicis observatum.

EXPERIMENT. XVIII.

De Curanda Dentagra.

Inter alias corporis nostri partes
intolerabili aliquando dolore aff
fectas, primas sæpe tenent Dentess
qui varias ob causas, tantis non raro
afficiuntur cruciatibus, ut patient
(omnibus incassum adhibitis medica
mentis) doloris acerbissimi impa
tiens, eundem amplius perferre non
possit.

*Instru-
menti
delin.
vide in-
fra post
Indi-
cem.
Fig. IV.*

Huic incommodo ut succurrere
ars Chirurgica, Instrumentum, quod
dolor hic momento citius, & quasi
incantamento tolli posset, excogita
tum.

Instrumentum hoc *Cauterium a-* De Anis-
ctuale est, quod ignitum *Antitra-* trago
gum leniter tangit, & cutim, unà vide A-
 cum subjacentibus nervulis, à secun- natomi-
 do pari vertebrali oriundis, adurit. corum
scripta.

Ut autem tutius hæc Operatio ab-
 solvatur, cannula sive vagina neces-
 saria erat, quæ cauterium dictum
 transmittens, impedimento esse
 posset, ne latera auris viciniora læ-
 dantur.

EXPERIMENT. XIX.

De Dentium Extractione.

Dentium Extractio feliciter ut
 succedat, unusquisque Opera-
 tionem hanc instituturus, exactam
 eorum ut & alveolorum habeat no-
 titiam, perquam necessarium existi-
 mamus. Magna siquidem uti inter
 Dentes sic & alveolos observatur dif-
 ferentia. *Dentium minimi* unicæque
 tantum radice donati *Incisores*, *Lon-*
gissimi Oculares & *Canini*, *Crossissi-*
mi Molares appellantur, pro qui-
 bus

bus etiam duo, tres vel quatuor radices, totidémque alveoli numerantur.

Gaudent quoque dentes suis vasissimè sanguineis pariter & nervosis : Sanguinea videlicet arteriosa à Carotide, Venosa à Jugulari, Nervosa à nervis oculorum motoriiis & gustatoriis accipiunt, quæ per peculiarissima foramina illos ingrediuntur. *Minora* tamen vascula *Incisoribus*, *numerosiora Molaribus*, (quorum quælibet radix ramum accipit) *majora Caninis*, *maxima verò Ocularibus* dentibus sunt destinata.

Quibus consideratis haud difficillè colligitur, cur quidam dentes facilius, quidam verò difficilius & cum periculo extrahantur,

Ad hanc autem Operationem debite exercendam varia requiruntur instrumenta: Aliis enim dentes Canini & Incisores, aliis Oculares, aliis Molares & Sapientix, aliis denique dentium frustra & fragmenta evelluntur.

Instrumentorum huic scopo convenientium sequentia potissimum in usu sunt :

1. *Pedes Caprini.*
2. *Rostrum Corvini.*
3. *Forcipes dentariæ variæ.*
4. *Pelicanus.*
5. *Dentiscalpium.*
6. *Trulla.*

Instrumenta
v. apud
Scult.
in Ar-
mam.
Tab. x.
& So-
ling.
Tab.
 III.
Fig. 2.

Antequam verò Extractio instituat^r explorandum an vacillet dens, vel carie sit consumptus; imò an etiam possit aut debeat extrahi benè perpendendum. Dedecori namque Chirurgo esset, nec parum ejus fama detrimenti caperet, si sine successu Operationem institueret, speciatim ubi ad Principes, Magnates & Matronas delicatiores vocaretur.

Præterea, quoniam Symptoma aliquod urgens, molesta scilicet hæmorrhagia dentium extractioni subinde supervenire solet, Stypticum medicamentum necessariò ad manus esse debet, *Linteam* v. g. *carptum* vel solum, vel *succo Citri* madefactum. Vel

℞.

64 EXPERIMENTA

- ℞. *Fungum* (Belg: *Bovist*) *ex*
jusque particulam extracti
dentis alveolo immitte. Vel
- ℞. *Linteum Ustum* (Belg. *Tintel.*) *Vel*
- ℞. *Pulv. aut Caput mort. Vitriol.* *Vel*
- ℞. *Chartam Emporeticam oleo*
Vitrioli madidam, hanc siccatam
siccata iterum madefac
madefactum denuo exsicca
hocque ter quaterve repete
tum chartæ hujus siccatæ &
præparatæ portiunculam par-
ti sanguinem fundenti admic-
ve.

Si verò hisce non cedat hæmorrhagia, cauterium adhibendum.

Ut itaque extractio feliciter procedat, gingiva ab ipso dente *separata* *rio* instrumento prius separanda, (si jam ante à Scorbuto consumpta fuerit) quia aliàs gingivæ firmiter adnatae quando dentibus adnatæ dilacerantur. Mox *Pede Caprino*, si ex *Incisione* fuerit ex alveolo dens expellitur.

Ocr

Ocularis aut *Caninus Forcipe Dentaria* vulgari extrahitur, quamvis aliquando (ubi cariei nota impressa conspicitur) hujus extractio *Pelicano* feliciter peragatur.

Dentes verò *Molares anteriores* convenientius *Pelicano cum brachiis rectis*, *Molares posteriores Pelicano cum brachiis curvis* melius evelluntur. Ad dentium denique frustra extrahenda *Rostrum Corvinum* potissimum convenit.

Gravidis aut nunquam aut rarissime dentes sunt evellendi, præprimis *Oculares*, quòd fœtus oculorum vitio aliquando exinde fuerit affectus.

Subinde Dentes extra seriem prominentes, obliquè versus interna aut externa nascuntur. Horum prominentiæ tantillum limâ corrigendæ, non tamen eo usque auferendæ, ut dentis cavum in conspectum prodeat, ne intolerabilis Odontalgia exinde propullulans, patientem nimis excruciet. Idem malum facilè supervenire solet, si *For-*

Dentium delineat. vid. infra post Indicem Fig. v.

66 EXPERIMENTA

Forcip.
Vid. apud
Soling.
Tab.

III.
Fig. 9.

Forcipe incisoria Operatio hæc instituitur.

EXPERIMENT. XX.

De Dentium Mobilitate, Casu & Dentibus Artificialibus.

Mobiles sæpe fiunt dentes, ve
quod gingiva laxior reddita
dentibus firmiter non adhæreat, ve
eâdem acri quodam humore ad alve
olos usque consumptâ denudentur
minúsque stabiles reddantur.

Quo in casu gingivæ blandioribus
astringentibus Antiscorbuticis per
mixtis roborandæ, quale est medi
camentum *Etmulleri* sequens.

℞. *Radic. Bistort.* ʒʒ.

Flor. Ros. rubr. ʒij.

Balaust. ʒiv.

Alum Ust. ʒijʒ.

M. cum S. q. Spirit. Cochlear. Ver

℞. *Herb. Scord. sicc.* p. j.

Myrrh. opt. ʒʒ.

Alum. Ust. gr. vj.

Coq. leniter in Vini alb. Gall. ʒiij.

Coq

CHIRURGICA. 67

Colat. ℥ij. add. Mell. alb. opt. ℥iij.

Spir. Vin. Caphur. ℥ij℥.

Cochlear. ℥j.

M. F. oris & gingivarum collutio.

Hæc mixtura in plerisque oris vitiiis à Scorbuto oriundis magnæ quoque est efficacix. Vel

℞. Herb. Salv.

Rorismarin.

Flor. Ros. rubr. aa. p. j.

Myrrh. opt. ℥ij.

Alum. Ust. ℥j.

Carioph. N. vj.

Coq. in Vin. Gall. & aq. Chalybeat. aa. ℥ij℥.

Colat. ℥iij. add. Mell. Ros. ℥vj.

Spir. Cockl. ℥j. M.

Ad corroborandas gingivas, dentésque dealbandos Matronæ quædam Parisienses sequenti pulvere, ut secreto utuntur.

℞. Off. Sep.

Corall.

Cremor. Tart.

Lapid. prun. aa. ℥ij℥.

Bol. Rubr.

E 2

Pulv.

68 EXPERIMENTA

Pulv. Rosar. rubr. aa. ʒj.
M. F. Pulvis, quo dentes
quotidie fricentur.

Præter gingivam malè affectam duplici de causa Dentes cadunt : ve quòd à femine (sive novo dente dens alveolo expellatur, vel quòd o vasa sanguinea malè affecta, nutri mento destitutus, decidat.

In priori casu totum opus naturæ relinquendum ; In posteriori vero (quum sermoni articulando Dentes multum auxilientur) *Artificiales* conficere, & in deperditi dentis loco cum substituere, sæpius necessarium

Dentes
Artifici-
ales vide
apud
Sculpt.
in Auct.
11.

Nihil quidem frequentius, quàm ex *Ebore* eosdem conficere, confectos alveolis immittere, filoque serico aureòve vicinis dentibus adalligare. Verum quum hi brevi temporis spatio & à saliva & à cibo potuve assumpto notabili flavedine tingantur rectius ex *Hyppopotami dente* conficiuntur, præprimis si cortex ejus exterior niveo colore superbiat. Hic enim si adfuerit, ad aliquot annos ejus

mod

modi dentes naturali albedine illibatâ
semper remanente, gestare possunt.

Si omnes maxillæ inferioris Den-
tes nullo remanente decidant, inte-
gra Dentium series ex *frusto Eburneo*
vel *Hyppopotami dente* conficienda
erit, atque intra labium ita dispo-
nenda, ut motâ maxillâ inferiore,
eadem quoque moveatur, cibúsque
ore assumptus quodammodo adhuc
comminui possit.

EXPERIMENT. XXI.

De Uvæ Descensu & Resectione.

Circa *Uvula Descensum*, ab hu-
more crasso & pituitoso in ejus
tubulis stagnante ortum trahentem,
facilis & frequens occurrit Chirurgia.

Restituenda illa astringenti-
bus, incidentibus, obstructiones-
que referantibus pulveribus, v. g. *A-*
lumine Usto, *Pipere*, *Zingibere*, *Sal-*
le communi & sim. qui *Cochlearis* be-
neficio ipsi admovendi, vel *Cochle-*
ari, *Manubrio Fistuloso & exiguo*

70 EXPERIMENTA

Folli donato eidem aspergendi; cuius delineationem vide apud *Hildanum Cent. 2. Obs. xxi. Fol. 96.*

Solus quoque *Spiritus Vini* per modum gargarizationis adhibitus, ut etiam *Spiritus Salis Ammoniaci* limetis carptis relaxatæ Uvulæ aliquoties admotus, præsentaneam nonnumquam tulere opem.

Verbo, quicquid pituitosum incidere, viscidum attenuare, obstructions solvere, humoribusque per hanc partem circulantibus calcaare addere aptum natum est, illud hoc in affectu utramque paginam absolvet.

Verum aliquando tam pertinaces sunt obstructions, ut *Aquâ Sublimatâ* Uvula sit tangenda.

Quæritur, An capillorum verticalium retractio in Uvula relaxata conducatur? Resp. Aliquando juvenimen affert, dum major eo tempore quo retractio peragitur, spirituum copia Uvulam irradiat, unde expeditis obstructionibus Uvula relaxata restituitur.

Ull

Ubi verò prædictis non restituitur, sed relaxata manens loquelam & deglutitionem impedit, aut Scirrho malive moris Ulcere, vel Gangrænâ afficitur, sunt qui imposito supradicto Cochleari *Aureo Nummo*, sed ignito (quamvis minus convenienter) eandem adurunt.

Præstabit in ejusmodi casibus eam extirpare, quod *Volsellæ & Forficis* beneficio haud difficilè peragitur. Quod si patiens Operationem hanc, ob sanguinis nonnunquam subsequens profluvium, ut cruentam nimis abhorreat, extirpatio Annulo cum Manubrio Cannulato & Filo adaptato facilè peragitur. Instrumenti delineationem vide apud *Hildanum*, nec non *Scultetum in Armentario*, cujus ope nuper Operationem hanc cum successu institutam vidimus.

Hildan. Obs. pag. 96. & Scult. Tab. VIII. Fig. 7.

Si cui volupe fuerit Encheiresin hanc minori cum apparatu absolute, *Instrumento pro Uvula abscindenda* à Rustico quodam Norwego

Vid. etiam Scultet. Anst. I. Tab. I. Fig. XI. & XII.

72 EXPERIMENTA

invento, à *Th. Bartholino Cent. 2. Observ. Anatom. Hist. 88.* delineatæ & descripto, uti potest.

Quo instrumento aliorum quoque in corpore Tumorum, Tuberculorum, Verrucarum &c. extirpatio singulari celeritate, incio patiente nihilque mali cogitante, peragitur.

Si verò resectâ jam Uvulâ immo dicus sanguinis fluxus eidem superveniat, haud inconsultum erit depressâ linguâ, admoto *Vitriolo Cyprino* (in linguæ vinculo proposito) pariter sanguinem fundentem tangere.

Possset tamen aliquando contingere, ut sanguinis impetuosior fluxus non sisteretur, quo in casu ad *Cauterium actuale* confugiendum putamus.

Chirurgus itaque *Fistulam Annuam munitam* ori intromittat, manu sinistra teneat, Uvulamque fistulæ foramine excipiat: dein stylo ferreo ignito fistulæ immisso Uvulam tangat & cautericet, probè cavendo, ne vicinæ partes lædantur.

Gargarismis denique convenientibus, vel *Melle Rosaceo* admotis, curatio absolvitur.

EXPERIMENT. XXII.

De Labio Leporino.

Labium superius, (rarissimè inferius) nonnunquam ita fissum apparet, ut haud obscurè *labium leporinum* repræsentet, affectus, qui manum chirurgicam sæpe etiam requirit.

Antequam autem hanc Operationem suscipiamus, attendendum primariò examinandumque, utrum labium uno tantùm, an duobus in locis sit fissum: an fissura magna vel parva; an diuisum conspiciatur palatum; an gingiva tumore aliquo, vel cartilagine, vel exostosi sit obsessa: an dentes promineant aut obsint: an patiens sit infans, puer, aut adultus (in his enim non facilè tentanda est Operatio) an denique corpus benè aut malè dispositum; quibus ad

74 EXPERIMENTA

rationis trutinam ritè ponderatis ,
 utrum malum curabile sit, nec ne ,
 facilè concludi poterit.

Si in infante labium simpliciter fissum occurrat , sequenti methodo procedendum: Ligatis infantis manibus pedibusque , ministrorum alteri sedili insidens firmiter eum teneat , alterque ejus caput quantum possibile immobile servet. Chirurgus interrim diductis ab invicem labiis , partem labii superiorem interiorèmq; adhuc integram , à connata maxilla superiori , cultello separet , quò hiatus integrè expleri , labiàque eò rectius extendi possint.

Hisce peractis, statim fissuræ margines callosâ superficie quodammodo induratos , acutiori forfice , loco atramento prius notato , ressecando cruentos reddat : dein interposito plumaceolo , ne gingiva jam separata denuo coalescat , tres *acus argenteas* , *vel chalybeas* unam post alteram , à parte superiori incipiendo , per labium divisum traducat , genisque

que compressis (quod commodè
 seruo caput tenente peragitur) labia
 cruenta ita adaptet, ut filum circa
 easdem sæpius glomeratum, eadem
 adducta in hoc statu fervet; Hòcque ^{Vide}
 feliciter succedit, si *laminis plumbeis* ^{Sculpt.}
 orbicularibus perforatis labiorum ^{Ap-}
 latera magis comprimantur. Mox ^{pend.}
 resectis acuum extremitatibus, fila ^{Tab.}
 liquore balsamico v. g. *Bals. Copayv.*
 vel *Unguen. Arcæi* humectanda, qui- ^{XXI.}
 bus *plumaceolum* eodem balsamo ir-
 roratum superimponendum, hisce
 insuper *Emplastrum glutinosum* ab
 una parte malæ ad oppositam sese
 extendens, applicandum, quo genæ
 rectius adducantur: denique *compres-*
sula ad formam nasi accommodata
 fasciæ ope alliganda.

Internè labium *Syrupo de Symp.*
Fernelii, aut *Violaceo* obliniri po-
 test, cavendumque quantum possibi-
 le ne plorando, sternutando, cibos
 quoque duriores comminuendo, labia
 quodammodo diducantur, quod *Cu-*
cuphâ æneâ, extremitatibus suis ge-
 nas

76 EXPERIMENTA

*Cucu-
pham
vid. a-
pud
Sculpt. in
Auct. 11.*

nas comprimente, vel *Spleniis* charta tabellata compositis, nonnunquam præpediri potest.

Sequenti ab Operatione die obligatio maneat, necesse est. Tertio verò die aliqualis fiat deligationis solutio; tollendo ea, quæ externè factis fuère applicata; mediæ interim Acûs vinculum tantillum relaxetur (uti etiam cum reliquis aliquando procedendum) ne fortiori filorum constrictione ulcera oriantur.

Quarto die media Acus extrahenda, reliquarúmque Fila magis solvenda. Quinto sæpe acuum superiorum tutò extrahitur; & sexto septimove inferior sive ultima; quibus sublatis; applicato Emplastro cicatricante unâ cum Fascia, facillimè restituitur patiens.

Sunt qui *Unguentis*, secundo post partum die impositis, Labia Leporina in infantibus restituere satagunt, sed, nostro iudicio, malè procedunt.

H. Roonhuysen varia, quæ Labia Leporina spectant, scitu necessaria

in suis Operationibus Chirurgicis
 communicat, quibus curiosus Lector
 carere vix potest.

Vid.
 Lib. I.
 part. 2.
 Obs. 4.
 s. d.
 seqq.

EXPERIMENT. XXIII.

De Linguae Vinculo nimis stricto.

In nonnullis infantibus Linguae Vin-
 culum adeo strictum existit, ut nec
 ubera premendo lac fugere, nec ad
 majorem ætatem proventi, articulata
 loqui possint, nisi Chirurgica manus
 huic malo opem tulerit.

Non tamen ita temerè, quemad-
 modum communiter fieri solet, hinc
 procedendum arbitramur; quoniam
 adeo vulgaris hic affectus non est,
 quàm quidem vulgus credit, quod
 imprudenter nimis vinculum natura-
 liter sæpe dispositum, non rarò dif-
 secandum cupit. Omnium verò maxi-
 mè culpandæ veniunt obstetrices il-
 læ, quæ pollicis aut digiti unguibus
 frænulum dilacerant.

Indicium autem est, Operationem
 hanc esse necessariam, si infans ultra
 den-

78 EXPERIMENTA

dentes & labia linguam exserere nequeat, vinculumque versus dentes incisores solito quidem magis prolongatum, sed contractum conspiciatur.

Tunc itaque Chirurgus sinistram linguam exsertam teneat, alterâque manu transverso vulnere vinculi hujus portionem forcicis ope incidat, dein *Melle Rosaceo* aliquoties de diâ partem læsam inungat.

Cavendum interim probè, ne accendendæ lucem sectio instituat, ne vas arteriosum aut nervosum aliquod lædatur, seu Ductus Salivales inferiores dissecentur, ne hæmorrhagiâ & doloribus infans pereat, aut molestissimo ptyalismo, nullâ arte restituendo, tenellus patiens afficiatur.

Si verò fortè contingat, vas aliquod sanguineum læsum, copiosum sanguinem exspuere, hæmorrhagiæ talis alioquin fatis periculosa, nullo medicamento rectius compescitur, quàm admoto *Penicillo Vitrioli Ungarici* particula instructo.

Quod si vinculum breve admodum

dum, tensum, crassiusculum, aut carnosum fuerit, temerè, nec sine periculo sectio instituitur.

EXPERIMENT. XXIV.

De Arteriotomia.

Veteres in Cephalalgia, Mania, Epilepsiâ, Oculorum Auriumque gravi Inflammatione, Arteriarum Sectiones instituere solebant. Verùm jam temporis exautorata ferè est hæc Operatio, rariùsque inter Neotericos occurrunt, qui Arteriotomiam instituendam suadent, eam potius tum ob majorem hæmorrhagiæ, tum Aneurismatis metum, ex foro Chirurgico prorsus eliminandam, statuentes.

Non tamen deficiunt Practici & Chirurghi, Operationem hanc, tutò & summo cum successu, institui posse sibi persuadentes.

Sequenti autem methodo procedendum volunt: Supra temporalem musculum, pone aurem, arterias decur-

60 EXPERIMENTA

currentes Spongiâ aquâ calente immutâ (abrafo primum capillitio) fovent, ægrique collum linteamine aut mappâ constringunt, ut ita intumescens arteria magis in conspectum veniat, & atramento notata feliciter incidi possit.

Si verò nondum fatis in conspectum prodit arteria, aut astrictio talis patienti nimis molesta, supra axillis ligaturam injiciendam volumus.

Verum enim verò (salvo illorum honore) concipere non possumus quid ligaturæ illæ heic loci præstare possint, dum sanguinis motui contrariantur.

Infra partem quippe incidendam ligaturæ injectio, præsertim supra axillis, arteriarum temporalium intumescentiam causari nequit.

Non quidem negamus venis jugularibus constrictis arterias temporales, (quamvis rarius) intumescere hoc verò solummodo accidentaliter contingit, quatenus sanguini per venas jugulares, à capite versus co-

refluenti, via præcluditur, unde arteriarum latera paulo magis necessario distenduntur. Qua de causa colli constrictio aliquo modo concedi potest.

Verùm cùm sanguinis arteriosi motus adeo sit impetuosus, ut vel minimum vulnus copiosum sanguinem exspuat, prædictas partes ligaturis constringere, necessum non judicamus.

Locum itaque pulsu sese satis manifestantem, ac (uti dictum) atramento notatum, lentâ fortique manu incidunt, sanguinisque sufficientem quantitatem extrahunt: quibus peractis (arteriâ prius infra incisionem digito compressâ) Pulverem Astringentem vulneri inspergunt. Vel Emplastrum Mastiche obductum, vel sequens calidè imponunt.

R. Mastich. Sang. Dracon. aa. ʒij.

Bol. Armen. ʒijss.

Alb. Ov. q. s. F. Emplastrum.

Mox compressulam minorem, dein majorem, tandemque maximam, ali-

F quan-

82 EXPERIMENTA

Fascia-
tionem
vid. a-
pud J.
van

Meke-
ren Cap.
xxxv.

&
Scult.
App.

Tab.
xviii.
Fig. 2.

quando *plumbi laminam* imponunt fasciamque, *nodulis* aliquot compressulas comprimantibus donatam superinjiciunt.

Cavendum interim ne nimia compressione subsequens aliquando *Emphysemos* superveniat.

Hiscè peractis per biduum partem vulneratam obligatam sinunt, tertio verò die deligationis solutionem instituant, eâ tamen lege, ut, remoto jam Emplastro, obligatio de novo, ut ante, sed paulo laxior, instituat, quarto denique quintoque die admota tuto removeri posse censent.

EXPERIMENT. XXV.

De Bronchotomia.

In quibusdam Anginæ speciebus post interna & externa incassum tentata remedia, adeo sæpe tubus respiratoria angustatur, ut patienti spiritum ducere nequeat, sed suffocationis periculum incurrat, nisi Bronchotomia (nonnullis Laryngi

gotomia dicta) instituat. Quæ Operatio hæc tamen ferè neglecta, aliquando tamen summè necessaria; præstat enim anceps quàm nullum adhibere remedium. Hac siquidem Operatione omissà, mortem auferre patiens nullo modo posset, quum è contrario Operatione hac prudenter institutâ, nonnullos subinde fuisse restitutos experienciâ sit manifestum.

Urgente itaque necessitate, sequenti methodo procedere licebit: Servus à tergo patientis in sedili collocati caput, scapulam versus reflexum, immobile teneat, cutimque atramento prius notatam, sinistrâ Chirurgus, & dextrâ famulorum alter elevet, elevatâque incidat. Factâ incisione, separatâque tantillum *musculis sternohyoidæis*, diductâque digitorum ope integumentis, intra tertiam & quartam, vel quartam & quintam cartilaginem, vulnus infligat, quo inflictô aër statim impetuosè exit, patiensque levamen aliquod

84 EXPERIMENTA

Tubulum &c. vide a- pud Scult. in App. Tab. xxiv. Fig. 1. percipit; mox *Tubulum aureum* aut *argenteum* vel *plumbeum* lævem & ita extremitate rotundum, levitèrque incurvum, variis foraminibus perforatum & alatum, foramini factò immittat, immiffus Emplastro Glutinoso & perforato affigatur, ibidemque tam diu maneat, donec patiens viâ ordinariâ spiritum iterum ducere poterit.

Postmodum ad partis læsæ consolidationem perveniendum, vulnusque asperæ arteriæ, si multum hiet; *Suturâ* quadam adducendum, caputque magis pronum gestandum, quæ cartilagineum latera eo propius ad se invicem accedant.

Cavendum interim ne humida aut oleosa admota vulnus intercartilagineum subintrent, quia facilè nova inde oriri possent Symptomata.

Medicamentum denique, parti cartilagineæ applicandum, ex *Balsam. Copayv. Hypericon. & Oleo Terebinth.* componatur, vulnerisque reliquum ordinariis consolidantibus, vel sequenti unguento ad cicatricem perducatur.

℞. *Terebinth lotæ* ʒv.

Publ. Mastich. ʒj.

Alb. Ov. Vitel. Permixt. q. s. F. Ung.

EXPERIMENT. XXVI.

De Colli incurvati restitutione.

Inter musculos caput flectentes, speciatim aliquando afficitur musculus *Mastoides*, qui relaxatus, aut convulsione aut paralyfi laborans, ab antagonista extenditur, & contractione sua caput versus alterum latus tantopere contrahit, ut collo incurvato incedere necesse habeat patiens. Principiis itaque obstandum, & medicamenta non tantum musculo contrahenti (qui propriè non laborat) sed & relaxato applicanda. Præprimis conducunt Emollientia, & fibras nimium tensas relaxantia: E. G. *Ol. Violar. Lumbricor. de Later. Vulpin. Axung. Human. Vel*

℞. *Ol. Amyg. d. Lumbric. aa.* ʒj.

Axung. human. ʒiij.

Ung. Alth. ʒʒ.

86 EXPERIMENTA

Theriac. ʒj.*Sal. Card. Bened.* ʒʒ.*Caph. gr.* xij.*M. F. Linimentum.* Vel*R.* *Ol. Chamomill.**Rut. aa.* ʒvj.*Nardin.**Aneth. aa.* ʒʒ.*Spir. Vin.* ʒiij.*M. F. Linimentum.*

Instru-
menti
hujus
delin.
vid. in
fra post
Indicem
Fig. VI.

Hiscæ vel similibus pars non tantum contracta, sed & relaxata bis quotidie illinatur, dein ter quaterve singulis diebus, ex instrumento *Torques* dicto, quadrantis horæ spatio suspendatur patiens; quibus tamdiu continuandum, donec ejus caput pristino iterum statui fuerit restitutum.

Verum aliquando hoc malum tam altas egit radices, ut propter summam musculi contractionem & durtiem hac methodo restitui planè non possit; Hinc manus Chirurgica summo opere necessaria, quæ elevato patientis mento & collo, tendinosam musculi Mastoidæi partem (qua cum

cla-

clavicula conjuncta perſentitur) arripiat, eamque, ſi poſſibile, unica incifione cultello falcato præſcindat; & ſi plures partes tendinoſæ hujus muſculi impedimento fuerint, eaſdem itidem diſſecet.

Hæmorrhagia ſi ſuperveniat, ea ſiſtenda, vulnûſque deinceps hians plumaceolis *Baſſamo de Copayv.* & *Hy-*
per. aa. q. ſ. irroratis, adimplendum, Vid. Roon-
buiſen
part. 1.
p. 88. &
ſeq. Van
Meke-
ren Cap.
xxx. curandûmque ut ampla generetur cicatrix, quod facilè ſperandum, ſi inter curandum caput ligulâ aliquâ verſus oppoſitum latus inclinatum fervetur.

Notandum, hoc in caſu longè aliter procedendum eſſe; ac cum aliis vulneribus, quorum labia adducenda, hîc verò eadem, quantum poſſibile, deducenda veniunt.

Aliis hæc Operatio, ut crudelior, diſplicet, & Cauterium Potentiale tendinoſæ dicti muſculi parti applicare malunt, quod ſeparatâ jam eſcharâ, muſculi unionem cum clavicula diſnecteret; Verum moleſtiſſimam talem, & ob ſummos dolores, con-

vulsionésque periculosissimam fuisset curationem, experientia docuit.

Quidnam autem de ejusmodi cauteriis sit judicandum, & quibus in locis conveniant, infra *Exper. de Abscessuum Apertione* notabimus.

EXPERIMENT. XXVII.

*De Venæ-Sectione, & Punctura
Nervi.*

Venæsectio, communissima quamvis Operatio, magnamque industriam requirere non videatur, Artifici tamen, licet experto, multum aliquando facessit negotii, & patienti non rarò dolorifica esse solet. In corporibus enim obesis, quorum vasa exigua admodum, multaque pinguedine obvoluta, vix oculis vena dignoscuntur.

Ligaturâ itaque nec arctè nimis neque nimis laxè injectâ, brachioque manu calente frictò, circa cubiti flexuram talumque Vena (obscuram quamvis in conspectum prodeat
quanti

quantâ fieri potest circumſpectione ſecanda. Si verò non occurrat vena, ſed in pinguedine abſcondita lateat, eam cæco impetu ſecare non licebit, ſed alibi in manu vel pede vena quærenda, ne Chirurghi imprudentiâ vas vicinum, aut arterioſum, aut nervoſum, lædatur.

Si ob mobilitatem ſuam *Lanceolæ* aciei cedat vena, alia quædam ligatura infrâ vulnus infligendum erit injicienda. Eodem modo procedendum, ſi ob profundioſiorem venæ ſitum, inflictum vulnus vulnere cutaneo non reſpondeat: hocque malum facilius evitari poteſt, ſi ſectâ venâ extrahendæ *Lanceolæ* mucronem Chirurgus attollat, vulnuſque cutis hoc modo dilatet, & amplius reddat; potiffimum ſi ſectio non rectilinea, ſed obliqua, quæ ubique præſtat, inſtituatur.

Methodum inſtituendi vid. apud Scult. in App. Tab.

XXVIIII.

Inter Venas ſecandas occurrit *Primò Frontis, Secundò Raninæ* dictæ, quarum Sectiones uti minus neceſſariæ, ſic etiam non ſatis tutò

90 EXPERIMENTA

instituantur. Si cui tamen volupe fuerit eas secare, collum circumjectâ mappâ ex linteo confectâ tantillum contringat, quo constricto dictum factum venæ distinctius apparent, & facilius inciduntur.

Tertiò occurrunt *Venæ jugulares externæ*, quas, si ullam in toto corpore, tutò secare licebit; quia neque nervi punctura, neque tendinum arteriarumque læsio hîc metuenda. Quod autem dicant ab ejus Sectione nuper quendam fuisse extinctum falsissimum credo, illudque non hujus Sectioni, sed Symptomatibus aliis adscribendum puto, cum tutissimè has incidi posse expertus noverim.

Quartò vulgatissimæ occurrunt Sectiones venarum brachii, *Cephalicæ*, scilicet, *Basilicæ* & *Medianæ*, Veteribus ita vocatæ, quòd peculiaribus partibus destinatas crederent. Verum invento circulari sanguinis motu hæc opinio exspiravit. Ex his autem tribus *Cephalica* tutius inciditur, dein *Ba-*
fi-

filica, sed minus tutò Mediana, propter subjectum sæpe nervum, aut arteriam, aut musculi *Bicipitis* partem tendinosam. Hoc tamen semper non est metuendum, sæpe enim eadem sine ullo planè periculo secatur, quòd situs ejus tendinis, arteriæque aliquando profundior, & nervi cursus tantillum aberret.

Quintò sequuntur Sectiones venarum in manu & pede, *Salvatellæ* & *Saphænæ* dictæ, quæ necessitate illud exigente circumspectè incidendæ. Quod si *Saphæna* incidi debeat, pes in aquam calentem prius immergatur: quod in Sectione *Salvatellæ* sæpius quoque necessarium.

Dum vena inciditur non rarò Nervus vel Tendo punctus, doloris, pulsationis, inflammationis, convulsionis vel Spasmi causa existit. In dolore convenit Pulticula supra præscripta ex *Mica Panis albi*, *Croco*, *Lacte*, &c. Vulneri instillentur calidè sequentia:

℞. Ol. *Thereb.*

Hy.

92 EXPERIMENTA

*Hyperic. aa. ʒvj.**M.*Vel, ℞. *Ol. Cera. ʒj.**Hyper.**Spir. Vin. aa. ʒʒ.**Euphorb. ʒjʒ.**M.*Vel, ℞. *Thereb. ʒj.**Ol. Cer. ʒij.**Vitell. Ov. N. j.**Mell. ʒʒ.**M.*

Ut autem hæc intimius penetret
 linteum carptum oleo dicto madidum
 admovendum, spatulâque ferrea
 gnitâ tamdiu comprimendum, quam
 diu patiens id ferre poterit.

Sectâ venâ aliquando sanguis
 extravasati portio, in partibus cuti-
 neis vicinis hærens (*Enchymosis* c-
 eta) maculas livescentes aut flavi-
 coloris inducit, vel nodulus ab humore
 viscoso productus, post V.S. remanet:
 quorum curatio haud difficilius
 absolvitur sequentibus:

℞. *Spir. Vin. ʒij.*

Si

*Sal. Armon. ʒʒ.**M.**Vel, ℞. Spir. Vin. ʒiʒ.**Sal. Vol. oleos. ʒij.**Succ. Absint. ʒʒ.**M. & plumaceolis aut linteis
ter de die applicentur.*

EXPERIMENT. XXVIII.

*De Vulneribus Vasorum Lymphati-
corum.*

Præter incommoda Venæsectioni
supervenientia, & passim obvia,
Vasorum quoque Lymphaticorum
Vulnera, toties à Chirurgis, in arte
cœteroquin peritissimis, Venæse-
ctionis occasione læsorum, exami-
nanda erant.

Institutâ enim Venæsectione,
præfertim in brachii flexura, lymphæ
aliquod, non rarò remanere solet
stillicidium, à Vase Lymphatico vul-
nerato causatum, quod omnibus fe-
rè Chirurgis, Anatomen & Vasorum
Lymphaticorum cursum nescienti-
bus,

94. EXPERIMENTA

bus, magnam creavit molestiam, idemque non tantum in dicta flexura, verum etiam in pede observatur, ubi *Saphænæ* sectio instituitur, nec non in multis aliis corporis partibus, quæ dum vel punctim, vel cæsim, vel quovis alio modo læduntur, lympham sæpe copiosissimam expuunt.

Reliqua ut præteream, illa solummodo notabo, quæ in brachii occurrit flexura, nec non venæ *Saphænæ*, quæ focia sunt lymphatica. Ab extremitatibus enim digitorum tam manuum quàm pedum vascula hæc exeruntia, in duos tresve abeunt ductus lymphaticos, hederæ in modum vel etiam rectilineo attractu per latera venarum *Cephalicæ* & *Saphænæ* assurgentes, metam, alio loco examinandam, attingunt.

Vasor.
delin.
vid.
Infra
post In-
dic. Fig.
VII. &
VIII.

Hæc autem ut distinctius occurrant, vasorum jam memoratorum delineationem, in calce subjungere perquam necessarium duxi.

Si jam fortè contingat (quod Chirurgus etiam dexterrimus evitare sapiens)

pius

pius non poterit) præter venam sectam, simul Vas Lymphaticum esse incisum, omni ope curandum, ut quàm citissimè fieri potest, non modò venæ sectæ, sed & Vasis Lymphatici læsi vulnus claudatur.

Nihil jam dicam de iis, quæ alii communiter hoc in casu commendare solent, quæque rarius ejusmodi vulnera, nisi summâ cum molestiâ restituunt; suffecerit indicasse, lymphæ istiusmodi stillicidium haud difficilè curari, si quàm primum parti læsæ sequentis pulveris portiuncula aspergatur.

R. Bol. Armen. ʒj.

Nuc. Cupr. ʒiſs.

Sang. Dracon.

Sem. Hyper. aa. gr. xv.

M. F. Pulvis.

Mox vulnusculum compressulâ liquore styptico irroratâ, fasciæ ope comprimatur. Neque hoc sufficeret, nisi & alterâ compressâ eodem liquore madidâ, & infra partem vulneratam locatâ, eâdem fasciâ fortius con-

strin-

stringatur , ut hoc modo vase lymphatico compresso , lymphæ per aliud vas lymphaticum viam sibi quaerendo , motum suum absolvat.

Hæc observatio non tantum circa Vasa Lymphatica jam proposita locum habet , verum etiam circa alios lymphæ ductus , aliis in partibus occurrentes , de quibus hoc loco studio nihil dicam.

Si verò hisce stillicidium non cedat , ad Cauterii Actualis applicationem confugiendum erit , quo solo ejusmodi vulnus subinde fuisse curatum experientia docet.

EXPERIMENT. XXIX.

De Aneurismate.

Avenæ sectione in brachio malè administratâ , aliquando arteriæ læsæ signa se produnt ; tumor videlicet quidam principio exiguus , sensim tamen incrementum sumens , *Aneurisma* Chirurgis vocatus , in conspectum venit.

Verum ut affectus hujus vera constitutio melius innotescat, distinguendum *Aneurisma* erit in *Verum*, & *Spurium*; per *Verum* intelligimus arteriosum vas ita dilatatum, ut sacciforme reddatur, remanente tamen orificio tam superiori quam inferiori aperto, ut sanguinem in motu constitutum quodammodo transmittere possit.

Hinc pulsatio ut plurimum manifesta percipitur, cutis color naturali similis apparet, manu pressus tumor sensim diminutus evanescit, sed remota eadem, statim redit.

An vero hoc in casu, arteriæ tunicæ vel interiores, vel exteriores, à materia quadam acri sint exesæ (ut hoc modo tunica vel interior vel exterior à pressione sanguinis extendatur, uti passim Chirurgi statuunt) meritò dubitamus; Experienciâ interim edocti, rectius statuimus, arteriam hanc sacciformem non ab anteriori solùm, sed à posteriori quoque parte fore extensam, nisi ossa prop-

ter duritiem suam illud impedirent.

Quod enim versus exteriora magis propullulat, illud minori hoc in loco partium circumambientium renitentia adscribendum erit.

Aneurisma Spurium causam agnoscit vas arteriosum, Venæ Sectione, corrosione vel alia quavis occasione ita læsum, ut sanguinis aliquotæ particulæ per tunicas læsas exeuntes inter partes musculosas, vel has inter & integumenta hærendo, tumorem exhibeant, frequenter durum admodum, cum arteriæ pulsu, aut obscuro, aut aliquando planè deficiente. Cutis livore notabili sæpe conspicua, tumor hîc planiformis magis apparet, sed elevatus minus & tactui vix cedens, uti in *Aneurisma te vero* observatur.

Malum hoc, ubi recens adhuc & in principio, Medicamentis Astringentibus, Fasciis idoneis, nec non Laminâ Plumbeâ fortiter parti affectæ alligatâ, Chirurgiæ cultores interdum superare solent.

Ubi

Ubi verò notabile jam sumfit incrementum, & operationem ipse patiens desiderat, sequenti modo procedendam censemus.

Venæ Sectione pridie institutâ, ægróque benè locato, ministrorum unus arteriam supra tumorem vinculo vel ligamine, quo pro lubitu arteriam hanc magis, minúsve comprimere valet (*Galli un Tournequet*, nostrates *Torcular* vocant) constringit; mox

Chirurgus tumorem lanceolâ simili *Instru-
menti
delin.
vide in-
fra post
Indic.
Fig. 1x.* planè modo quo abscessus aperiuntur, incidit, incipiendo à parte inferiori versus superiorem: Aperto tumore, sanguinéque coagulato expresso atque eruto, nervus ab arteria, quacum firmiter jungitur, prudentiâ singulari separandus, vátque arteriosum filo duplicato, cerâ obducto, & per acum incurvatam trajecto, probè ligandum.

Factâ jam ligaturâ, sanguine & sordibus vacuus locus liateis carptis, liquore styptico imbutis, vel pulvere astringenti, vel fungo *Bovist* a-

spersis, adimplendus; impositoque
Emplastro unà cum Defensivo, Fa-
fasciatio conveniens instituenda.

Secundo vel tertio post Operatio-
nem die fasciationis fiat deligatio,
majorque plumaceolorum pars re-
moveatur, relictis tantùm iis, qui
in fundo locati erant, ne nova hæ-
morrhagia curam interrumpat; mox
applicatis applicandis, fasciatio ut
ante, administretur.

Quarto, quintove die ea quoque
astringentia, quæ hætenus in fundo
hæserunt, removere licebit, curan-
dumque porrò, ut Sarcoticis medica-
mentis excavatus locus nova carne
adimpleatur.

Interim ut brachium convenien-
tem obtineat situm, (quem nonnul-
li non satis curant) probè observan-
dum; Necessum enim, ut quodam-
modo plicatum cum manu elevata su-
pra pulvinar quiescat, ut eò liberior
sanguinis fiat circuitus. Præterea
maximopere consultum, injungere
patienti, interdum, sed prudenter,
bra-

brachium cubitumque flectat.

Hæcce autem dicta sunt de Aneurismate brachii, reliquis enim in partibus (in quibus etiam, quamvis rarius occurrunt) vel nunquam, vel majori cum periculo Operatio instituitur.

EXPERIMENT. XXX.

De Extirpatione Mammæ.

Glandulosa mammarum foeminei sexûs substantia non rarò malum, *Cancer* dictum, incurrit; qui nihil aliud est, quàm tumor durus, dolorificus, livido aut plumbeo colore præditus.

Dum enim lac in mammis contentum intestinum particularum suarum patitur motum atque fermentationem (Belg. eleganter *een Broeijing* vocatam) particulæ subtiliores fugam capessunt, crassioribus in mammarum tubulis remanentibus, obstructionesque causantibus. Cum verò crassior hic & viscidior succus

lacteus in tubulis suis hærens conti-
nuò ab advecto recens lacte prema-
tur, vasa sua dilatando, & in majore
rem molem extendendo, tumorem
oculis conspiciendum præbet.

Quod si adhuc illa pressio instet
particulæque stagnantes morâ sua
acriores reddantur, & à materia sub-
tili usque & usque inter se agitentur
tubulorum tandem, quibus incarce-
rati tenebantur, parietes rumpunt
frangunt & discerpunt, sicque non
rarò tumorem in ulcus transmutant.

Interdum quoque tumor iste can-
crosus occultus est, subinde manife-
stus: sæpe mobilis, aliquando pecto-
rali musculo firmiter annexus: Ple-
rumque simplex, nonnunquam tri-
plex vel quadruplex: Quandoque
cum glandulis axillaribus, eodem
malo affectis, commercium habet.

Inter medicamenta externè ad-
mota hætenus nulla vidi, quæ Can-
cra curarunt, sive illa ex *Solano*,
Ranis, *Succo Cancrorum*, *Plumbo*,
similibusque fuerint parata: Nec ma-

gna-

gnarum etiam virium est *Emplastrum Ireatum* dictum. Ad cancerum ulceratum tamen medicamenta occurrunt, quæ malum refrænare, & ulteriorem progressum ad multos sæpe annos inhibere valent.

An *Limaces* magnæ & rubicundæ ulcerato cancro admotæ, canceri venenum assumere valeant, (quemadmodum nonnulli volunt) vix aliquam fidem meretur.

Quamvis autem medicamenta cancerum penitus debellare nequeant, non tamen ad Operationem sive mammæ extirpationem nimis temerè progrediendum esse existimamus. Chirurgia enim, quæ admiranda hîc interdum præstat, sæpius admodum periculosa est.

Quibus, inquit Hippoc. sunt occulti canceri, eos præstat non curare; curati namque citius intereunt, quàm non curati. Quàm sæpe enim sublato tumore recrudescens malum cum majori & tumore & dolore iterum propullulat, Labia ulceris callo-

sa, inæqualia, plumbea, & inversa
apparent? idque pro varia humorum
peccantis natura.

Ubi tamen Operatio necessaria
judicatur, sequenti modo procedit
Chirurgus: trajiciantur per mam-
millæ umorem, crucis in modum
duæ Acus filis sive ligulis instructæ.
Tum filorum extremitates composi-
tæ retrahantur, ut mamma eo magis a
pectorali musculo recedat; Mox altera
manu *cultro falcato* cutis circumfer-
rentia ad mammæ basin discindatur;
& à vicinis partibus separetur, quod
que ab exercitato Chirurgo unâ aut
alterâ incisurâ absolvitur.

Cultrum
& *Bidente*
vid. a-
pud So-
lingen
Tab. v.
Fig. 7.8.

Alii *Bidente* majori utuntur, cum
Manubrio robustiori, cujus dentes
mamillæ insigunt, atque trajiciunt,
trajectas attollunt, ut cultro, eo quo
jam dictum est modo, extirpatio fiat.

Factâ jam extirpatione admo-
venda erunt medicamenta sanguinem si-
stentia; vel (uti quibusdam in more
positum est) Actuali Cauterio vasa
sanguinem fundentia leniter aduren-

da, parsque uita plumaceolis cum pulvere astringenti tegenda, quibus Emplastrum superimponendum, & tandem compressa una atque altera, cum *Fascia Scapulari* agmen claudat.

Sunt, quibus hæc methodus displicet, & à parte antica tumorem in crucis formam incidendum suadent, mox glandosum corpus induratum separant à remanente cute. Hoc enim modo partis hujus nimiam deformitatem præcaveri, aëremque circumambientem minus nocere posse volunt.

Nos verò modum hunc improbamus, quòd multum temporis ad Operationem illam absolvendam requiratur, dum interea patiens præ nimio dolore Operationem ferre non posset. Aëris verò incommoda facilè averti possunt, & deformitatem hoc in casu parùm curaret patiens.

Si tota Mammilla tumore non est obfessa, inutile foret integram extirpare, sed partem solummodo affectam auferre suffecerit: quo factò,

106 EXPERIMENTA

medicamenta styptica &c. admoveantur.

Ubi tumor canerosus ita se extendit, ut partes quoque vicinæ, potissimum glandulæ axillares malè afficiantur, nunquam Extirpatio erit instituenda.

EXPERIMENT. XXXI.

De Paracentesi Thoracis.

In Abdomine pariter atque Thorace Chirurgia, *Paracentesis* dicta, occurrit; Estque vulnusculum vel Abdomini (de quo in sequentibus) vel Thoraci, in regione intercostali inflicturn, per quod vel sanguis, vel aqua, vel materia purulenta extra vasa fluctuans, partesque alias Thoraci inclusas inficiens, extrahi potest.

Collecti verò puris signa manifestari solent ex difficili respiratione, anhelitu fœtente, gravitate in pectore percepta, tussî siccâ & molestâ, feбри continuâ, post sumptum
cibum

cibum aut circa vesperam ingravescente, sudore copioso, somno interrupto, appetitu prostrato, corporis emaciatione, &c.

Interea de latere affecto certos nos esse oportet, quod tum ex calore, dolore & ponderis sensu dignoscitur; ubi enim in latus sanum se convertit æger, pondus supra mediastinum delabi sentit. Præterea linteamen madidum pectori impositum citius exsiccatur eâ parte, quâ latus affectum tangit, quod etiam non rarò intumescere solet.

In *Pectoris Hydrope* eadem signa sæpius observamus, quibus accedit, quod dum sese de latere in latus convertit patiens, aquæ fluctuationem distinctius percipiat.

Si verò sanguinis extravasati copia pectori includitur, ex difficili respiratione, lateris affecti distensione, & prægresso vulnere manifestum evadit.

Locus interim incidendus accuratè notandus venit, quem aliqui in
ster-

108 EXPERIMENTA

sterno ponunt, quodque haud difficulter ope Trepani perforant; sed evacuatio non ita facilè procedit, quòd materia in Thorace congesta foramine factò nimis sit remota, & acrior fuerit, spongiosa sterni substantia facilè cariem conciperet.

Alii in ipsis costis, sequentes operationes, perforationem hanc instruendam volunt: quia videlicet.

1. Nec muscoli, nec vasa indolæduntur.
2. Labia vulneris non collabuntur.
3. Commodius turunda immittitur, & plumaceolum applicatur.
4. Pus crassiusculum per foramen stabile melius exit.
5. Quies partis curationem promovet.

Quæ argumenta contemnenda sane non forent, nisi cariei ossis, ut & vasorum intercostalium, quæ facilè læduntur, vulneris metus adesset; spatiumque præterea costæ nimis angustum, Operationem hoc in loco dissuadere videretur; in Hydro-

drope tamen Pectoris locum habere posset.

Qui in loco aliquo intercostali incisionem faciendam præferunt, in spatium illud, quod inter quartam & quintam costam, à spuria costa inferiore numerationis initium faciendo, occurrit, incidere solent.

Loco autem notato, ad latitudinis distantiam præprimis attendendum, non enim nimis versus dorsi spinam apertura facienda, quòd musculorum Sacrolumbi, Longissimi dorsi, & Semispinati crassities, tendinum multitudo, vasorumque sanguineorum cursus illud non permittant. Si verò nimis sternum versus Thorax inciditur, diaphragma, cujus situs hoc in loco acclivior, facile læditur, difficiliusque materia collecta, posteriora versus magis hærens expurgatur.

Hunc in finem filo metiri solent spatium inter mucronatam cartilagineam, & posteriores spinæ processus: filum dein in tres partes dividunt, ubi verò duæ tertiæ fili partes (si à ster-

110 EXPERIMENTA

no incipiamus, & una tertia si (spina) pertingunt, ibidem verum locum assignari volunt.

Verum locus incidendus hac methodo minus rectè invenitur, qui in aliis pectus magis elevatum, in aliis complanatum magis conspicitur.

Convenientius itaque certiusque locus ad latitudinem sex digitorum transversorum, à processu spinæ posteriori numerando, notatur, ibidemque Operatio instituitur, si in subjecto fuerit adulto: Si verò in corpore tenello, juniore, aut minoris staturæ, subjecti ratio habenda erit: locusque tantillum mutari, nec eo usque à spina remotus notari debet.

Non tamen ubique certus servandus locus, sæpe enim contingit loco magis versus superiora, inferiora, aut posteriora Tumorem quendam conspici, qui digito quasi demonstrat, hunc & non alium eligendum esse locum.

Operandi modus triplici instituitur methodo: *Cauterio* scilicet a

Et

Etuali, potenciali vel incisione. Qui autem Cauteriis peragi solet, jam planè in defuetudinem venit, solam incisionem reliquis præferunt, quà tutius, citius & commodius Operatio absolvitur.

Loco atramento prius notato, longior exspiratiò patienti commendatur, quo tempore obliquè secundum ductum fibrarum muscutorum intercostalium internorum cultelli ope (cujus portio linteamine sit involuta ne ulterius quàm par est intromittatur) foramen conficitur, cavendo ne vasa intercostalia lædantur. Quo facto, cannula aut plumbea aut argentea immittitur, per quam quotidie ℥ij, iij. aut iv. extrahuntur.

Prout autem materia crassior tenuiorque existit, dictum foramen vel majus, vel minus facere oportet, sic quoque in Thoracis Hydrope, ob facilem aquarum exitum, exiguum solummodo esse debet.

Aliquando materia præ nimia crassitie exire spontè non potest, quo in
ca-

casu patiens tussiat, & in partem
læsam se convertat. Quod si tamen
materia majori visciditate prædita
prodire nolit, Syringæ beneficio
Infusum Herbæ Thee vulneri injicia-
tur, vel sequens,

℞. *Seri Lact.* ℥ij.

Mell. Rosat. ℥iij.

Succ. Chelid. ℥j.

M. F. Injunctio.

Vel ℞. *Rad. Consol. maj.* ℥ij.

Herb. Absinth.

Card. Ben. aa. M. iß.

Flor. Ros. rubr. Mj.

Sem. Sumach. ℥iij.

Coq. ex Vin. rubr. Gall. & Aq.

comm. aa. q. s. Colat. ℥xxx.

Add.

Mell. Rosat. ℥iij.

Myrrh.

Aloes aa. ℥iß.

M. F. Injunctio.

Quibus medicamentis materia
crassa non tantum fluidior redditur,
sed & putredo abarcetur.

Aliquando stylum excavatum vul-

ne-

neri intromittere summè necessarium; illo namque materiæ excretio multum promovetur.

Vid. Soling. Tab. IV. Fig. 8.

Obligatio aut Injectio ubi instituitur, cavendum, quantum possibile, ne externus aër vulnus subingrediat, ille enim solus, intus admissus, foetoris horrendi causa sæpius existit.

In *Hydrope Pectoris* si fluidior fuerit aqua, simpliciter Acu Minori perforatio instituenda. Si verò minus fluida, Major Acus in usum vocanda, uti infrà in Abdominis Paracentesi explicaturi sumus: Nulla siquidem obesse videtur ratio cur non æquè hoc in loco, quàm in Abdomine talis perforatio locum habere possit.

Acuum delin. vid. apud Scult. in Auct. 11.

EXPERIMENT. XXXII.

De Paracentesi Abdominis.

In *Hydrope Ascite*, aliis remediis incassum tentatis, Paracentesis aliquando opem tulit. Mature autem instituenda est hæc Operatio, nisi aquarum moles nimis aucta, viscera

H ma-

114 EXPERIMENTA

malè affecta, febris continua, respiratio molesta, viriùmque prostratio eam planè dissuadeant.

Locus perforandus communiter eligitur in sinistri Abdominis lateris tribus digitis transversis sub umbilico, totidemque ab ejusdem lateris remotis.

Hic itaque locus atramento notatus, secundum ductum fibrarum musculi obliquè ascendentis, inciditur aut perforatur.

Verùm hæc methodus necessario observanda non videtur; perinde enim est an in sinistro, an vero in dextro latere Abdomen perforetur. Veterùmque hac de re opinio nullius momenti est.

Præterea dictarum fibrarum ductus scrupulose observare, nullius est utilitatis; iis enim observatis, aliorum subjacentium muscutorum fibrarum transversim dissecantur.

Præstabit itaque paulo propius ad umbilicum accedere, ductusque longitudinales fibrarum carnearum musculi

scull

sculi recti incidendo sequi, hac tamen cautelâ, ne tendinosæ musculi inscriptiones lædantur.

Umbilicus si propullulat, & in vesicam quasi attollitur, haud difficilè pertunditur, aliúsque locus non est eligendus, quia foramen ob corrugatam cutim facilius clauditur, exitúsque aquarum (qui aliquando vehementer nimis urget) compescitur.

Si verò non protuberat, sed *Scrotum* sero, aquâve distentum conspicitur, illudque vesperi magis & mane minus repletum occurrit, Scrotum potius, quàm Abdomen perforare multò erit tutius.

Veteres partem suprâ notatam *scalpello* incidebant, vulnerique *cannulam argenteam, plumbeamve, lævem & alatam*, exactè parti vulneratæ convenientem, immittebant.

Verùm Recentiores animadvertentes, cannulam hanc, foramini præcisè ita respondentem, vulneris latera nimis premendo; succúmque nutritium à fibrarum poris hac ratio-

ne angustatis abarcendo, Gangrææ
subsequentis causam extitisse, con-
modiorem methodum invenerunt
beneficio *Cannulæ perforatæ*, cir-
extremitatem acuminatam cuspidem
sed rotundam habentis, Operati-
nem instituentes.

Abdomine itaque hac *Cannu-*
perusto, protinus aqua per forami-
ab utroque cuspidis latere conspicit
rivulose prodit. Fluxus autem nimis
stylo cannulæ cavitationem occludens
compescitur, quo extracto aqua ru-
sus pro lubitu effluet.

Probè interim cavendum, ne aqua
simul & semel, sed partitis vicibus
extrahatur.

Ubi repetere Operationem hanc
Chirurgus desiderat, aut de novo
foramen Abdomini infligitur, aut
quod prius factum, referatur.

Si retractâ acu, factaque linte-
carpto & emplastro glutinante obliti-
gatione, aqua involuntariè exstillet
cannulam breviorẽ subere clausam
foramini aquam stillanti immittere

convenit, quæ non iterum statim extrahatur, sed immissa ibidem remaneat, ut ejus beneficio quotidie aquæ portio, subere remoto, extrahi possit.

Aliquando mucago quædam, intestina aliâque viscera obsidens, aquæ immixta, cannulæ extremitatem obturando, exituræ aquæ viam præcludit. Quo in casu, Styli longioris cannulæ immissi beneficio facile illam loco movemus, & aquæ liberum exitum præbemus.

Nonnullis & hæc methodus displicet, Operationem feliciori cum successu (saltem ut perhibent) absolventes *Acu* longè *minori*, quâ quotidie novum foramen faciunt. Verùm si viscidior aqua fuerit, *Acus* illæ nullatenus opem ferre poterunt.

Acus delin. vid. apud Scult. in Aust. 11.

In omni denique Paracentesi prudenter procedendum: In Senioribus enim, Cachecticis, Pueris, Ascite inveterata laborantibus, aliis remediis si auscultet morbus, Operationem suscipere caveas, & sanæ

118 EXPERIMENTA

potius tuæ confulas, ne Operatione malè cedente patientis uti ferè semper fieri solet, fata anticipes.

Practici quidam hujus ævi non in celebres, varios Hydropicos per modum scarificationis se restituisse assunt; quas tamen instituendas non suademus, nisi artuum inferiorum partes subcutanæ, lymphatico humore obsessæ & œdematosæ conspiciantur.

EXPERIMENT. XXXIII.

De Hernia Umbilicali.

Vasis umbilicalibus infantis, jactis in lucem editi, minus benè ligatis, aut non ita, ut decet, Compressulis & Umbilicali Vinculo munitis, sanguis motu particularum intestino, vasorum latera tantopere distendit, ut Umbilicus inde generetur admodum deformis, membrum potius virile referens, quàm Umbilicum.

Aliquando ab iisdem causis, quibus Enteroccele ortum debet, Peritonæo

tonæum extenditur vel dilatatur, idque quidem eo in loco, ubi in abdomine concursus vasorum umbilicalium conspicitur. Hinc flatus, vel Omentum, vel Intestini Ilei portio umbilicum subit, eumque distentum repræsentat.

Leviori itaque digitorum compressione, Umbilicum distendentia versus Abdominis cavum (quod facili communiter peragitur negotio) propellantur, Umbilicoque prominenti jam compresso, *Emplastrum ad Rupturas* unâ cum lamina plumbea, vel corii crassiusculi particula, cum linteo ter quaterve duplicato, fasciæ ope jejuno ventriculo applicetur, eoque in statu contineatur tamdiu, donec fibræ Umbilici viciniore contractiores redditæ, umbilici proci dentiam impediant.

Hiscè nihil juvantibus, Umbilicus comprimendus, & vicina Abdominis cutis portio levioribus scarificationibus vulneranda, labiisque vulnusculorum Emplastris Glutinosis addu-

ētis, ad cicatrices perducenda erit
ut ita fibræ laxiores ante, jam con-
tractæ, Umbilici prominentiæ ob-
stant.

Si verò nec his cedat malum, un-
icum refugium erit (propulso in
Abdomen intestino aut omento)
Umbilicum prominentem, filo sericeo
triplicato cerâ obducto, decente
ligare, ligatúmque extra ligaturam
refecare. Hæmorrhagia resectionem
subsequens, *Vitriolo Cyprino* sisti-
tur, quâ sedatâ, leviori styptico un-
cum Emplastro applicato, fili separa-
tionem, Umbilicique consolidatio-
nem brevi sperare licebit.

In adultis autem & corporibus ca-
checticis ab hac Operatione manus
retrahe.

In obesis *Hernia umbilicalis* no-
tabile aliquando sumens incremen-
tum, nullo melius & rectius compri-
mitur, quàm (apposito prius cera-
to) Cingulo umbilicali ex linteo du-
plici gossipino parato, quod ea par-
te, quâ umbilicum tegit, scutum
du-

duriusculum obtinet, in cujus centro prominentia apparet, quæ in dilatatum Umbilicum sese insinuando intestini, omenti, flatúsve exitum prohibet: quale Cingulum describit *Scultetus in Armamentario.*

Vid.
Tab.
XXXII.
Fig. 8.

Quod si relaxato aut neglecto Vinculo, vel alia de causa ex improvise major intestinorum portio Umbilicum subeat, & excrementa in eadem hærentia justò duriora restitutionem impediunt, Umbilici cutis erit incidenda, & dilatato foramine intestinum reponendum.

EXPERIMENT. XXXIV.

Dè Hernia Inguinali.

Non rarò casu, saltu, ponderis gestatione, vomitu enormi, tussi gravi, motúve corporis vehementiore, intestina versús inguen prolabantur, unde Herniæ species oritur, quæ *Bubonocèle*, *Enterocèle*, sive *Hernia intestinalis* appellatur.

Hæc autem vel uno ictu & actu

H 5 de.

derepentè, vel sensim producitur. In priori casu lacerum, in posteriori verò relaxatum & extensum esse Peritonæum, sunt, qui asserunt; nos verò in utroque casu relaxatum solummodo invenimus.

Ubi repentè oritur, & intestinalis prolapsa durioribus fœcibus flatibus distenta conspiciuntur, intestinum ilicò restitui debet, quod si negligatur, funesta symptomata, dolor videlicet atrox, excrementorum vomitus, inflammatio, gangræna, & subitanea mors plerumque subsequuntur.

Hoc itaque in casu æger supinus, capite declivi, genubusque sursum protensus, collocandus; quo modo suâ sponte prolapsum intestinum aliquando introrsum recedit, aut leviori manûs compressione in Abdomen repellitur.

Si verò flatus aut excrementa ob sint, lene aliquod alvum laxans offeratur, aut Clyster emolliens injiciatur.

Quibus nihil juvantibus sequens applicetur cataplasma.

R. Radic. Alth. ℥ij℥.

Herb. Malv. Mj.

Violar.

Parietar.

Flor. Chamomill.

Melilot. aa. M. ℞.

Furfuris Mj.

*Coq. ex Aq. Comm. factaque
Expressione, Adde*

Farin. Hord.

Fabar. aa. ℥ij℥.

Lini ℥i℥.

Ol. Rosar.

Lilior. alb. aa. ℥j.

*F. Cataplasma calidè applican-
dum.*

Balnea ex Lacte dulci, Aq. commun.
in qua Herbae emollientes sunt coctae,
ut & linimenta varia externè calidè
applicata, magnum habent usum.

Intestino jam restituto, *Empla-
stroque styptico Crollii*, aut ad *Rupt.
Fernel.* applicato, fasciis vinculisque
commodioribus, tamdiu detinenda
intestina, usque dum Peritonæum aut
consolidatum, aut corrugatum fue-
rit,

rit, quod in infantibus ferè semper felici peragitur successu.

In adultis sæpe periculum in mora, potissimum ubi præscriptis medicamentis intestinum non statim restituitur, hinc Manus Chirurgica sequenti methodo Operationem aggreditur, maximopere erit necessarium.

Ægro decenter collocato, cutisque incisione factâ, extensum Peritonæum, quod intestinum includit, in conspectum prodit; quo itidem inciso, intestinum sensim & prudenter repellendum. Nonnunquam tamen partes trium muscutorum Abdominis tendinosæ, transversalis scilicet, obliquè ascendentis & descendens (quæ in inguine angustum quasi hiatus formant, ut viâ, sed obliquâ, Vasis Spermaticis transitum præberent) adeo angustatæ sunt, ut sine illarum dilatatione intestinum restitui non possit. Ad viam itaque hanc dilatandam, *Specillum Excavatum* intromittunt, factâque hiatus incisione, intestinum in abdomen

men propellunt. Cavendum interim ne intestinum lædatur, nec incisio nimium extendatur, cùm alioquin facilè vas aliquod arteriosum lædi posset. Tutius idcirco erit annulum digito eo usque dilatare & expandere, ut intestinum prolapsum reponi possit. Si verò contingat, intestinum aëre in tantam molem esse distentum, ut commodè restitui non possit, variis in locis subtiliori acu erit perforandum.

Reposito itaque, ut dictum, intestino, hiatus, ad cicatricem fortio-rem obtinendam, in circumferentia scarificandus, vulnerique turunda vitello ovi illita immittenda, & applicatis plumaceolis atque compressis deligatio instituenda.

Aliquando eodem modo ac intestina, Omentum prolabitur. Qui affectus, Hernia Omentalis sive Epiplocele appellatus, minus est periculosus, ideóque ad aliquot annorum spatium sine notabili incommodo patientes eundem ferre possunt. Alioquin

quin factâ, ut ante Peritonæi dilatati
 incisione, & ligaturâ prius injectâ,
 omenti prolapsi resectione, haud
 ita difficilè restituitur.

EXPERIMENT. XXXV.

De Puncto Aureo.

Precedenti Operationi commodè
 annectitur illa, quæ *Punctum
 Aureum* dicitur, quæque instituitur,
 quando intestinum restitutum conti-
 nuo iterum in scrotum prolabitur.
 Ægro itaque ut decet locato, & in-
 testino, cutis incisione factâ, ad in-
 teriora prepulso, instrumento se-
 paratorio obtusiori, aut unguibus
 Vasa Spermatica unâ cum extenso Pe-
 ritonæo (quod hîc vaginæ instar sese
 habet) à vicinis partibus separan-
 da, acûsque *filo aureo* instructa per ip-
 sius vaginæ latus prope inguen, illæ-
 sis Vasis Spermaticis, transmittenda,
 filûmque eo usque adducendum, ut
 viâ hoc modo angustatâ intestinum
 prolabi non possit. Non tamen nimis
 con-

constringendum filum, ne simul Vasa Spermatica constringantur, sanguinique per ea circulanti via præcludatur. Factâ constrictione fili extremitates Forcipis ope intorquendæ, ut cuspidibus suis partes vicinas, ipsûmque processum, sive Peritonæum extensum lædere non possint.

Præter dictum filum, alio Serico quadruplicato, aut Ligula lineâ, cujus extremitates extra vulnus pendulæ relinquuntur, paulo supra Aureum ante nominatum, processum constringere aliquando solent, ut hoc modo Peritonæum ampliatum angustius reddatur, intestinûmque alias prolapsurum, duriori tactu patienti principio nec molestiam, nec dolorem creet.

Quo factô Turunda Digestivo quodam oblita immittitur, & apposita Compressa Vino albo calido imbutâ, unâ cum Fascia vulnus ad cicatricem perducitur.

Hæc tamen Operatio in adultis tantûm locum habet; Infantes enim

Fa-

Fasciarum aut Bracheriorum operatio
haud difficilè restitui possunt.

EXPERIMENT. XXXVI.

*De Testiculi Extirpatione, sive
Castratione.*

Si præcedenti methodo institutâ
minus certa videatur Operatio
vel Testiculorum alter corruptus
Scirrho aliquo cancroso, aut excre-
scentiâ carnosa obsessus fuerit, affec-
tum Testiculum simul & semel au-
ferre, tutissimum erit remedium.

Ægro itaque firmiter ligato, quod
minus se movere queat, Chirurgus
factâ incisione lentè processum sepa-
ret, eumque unâ cum tunica vaginali
li (cui Testiculus includitur) ex scro-
to extrahat, & acum, filo serico for-
tiori & cerato instructam, prope in-
guen per processum traducat, traduc-
tam bis circumducat, arctè contrahat,
& nodum duplicatum (ne de-
cidat) imponat, fili verò extremi-
tates extra vulnus propendere sinat.

Tut

Tutius autem ut succedat Operatio, alterum filum paulo supra primum circumducatur; Forfice denique Testiculum abscindatur, vulnusque ut supra dictum obligetur.

Vid. etiam Scult. de Castratione, sed alia methodo instituta. Auct. 1. Tab. 3.

EXPERIMENT. XXXVII.

De Hernia Aquosa.

Non rarò contingit aquarum mole Scrotum aut ex parte aut in totum mirificè distendi; quæ distensio vel Ascitem vel Vasa Lymphatica Testium disrupta, antecedentem causam agnoscit.

Dignoscitur hic affectus ex tumore, & transparentia, nonnunquam dolor quoque adest. Si Ascitem comitatur, mane nonnihil Scrotum detumuisse apparet: Si verò à Testium Vasis Lymphaticis disruptis originem ducit, Scrotum æqualiter distentum manet.

Hæret autem aqua vel inter Scrotum & Tunicam vaginalem, vel vaginalem inter & albugineam.

I Præ-

130 EXPERIMENTA

Præmissis generalioribus quibusdam internis remediis, externa quoque conducunt, inter quæ primum locum obtinet *Radix Bryoniæ* contusa, & *Spiritu Vini* irrorata calide admota. Vel Fodus & Cataplasma ex Cephalicis, calefacientibus & penetrantibus parata. Vel seq. Empl.

℞. *Emplastr. de Cumin.*

Melilot.

Ranis cum

Merc. aa. q. ʒ.

M.

Quibus nihil juvantibus, ad manualem Operationem confugiendum, quæ triplici instituitur methodo: *Acu* scilicet, *Lancettâ*, & *Cauterio Potentiali*.

Galli Cauterio magis, quàm Nostrates utuntur, rariùsque *Acu* Operatio peragitur. Vulgatissima namque methodus est, quæ *Lancettâ* absolvitur.

Factâ *Lanceolæ* ope incisione, a qua statim rivulosè prodit, quam (si in ipso *Scroto* extravasationis ejucau

causa lateat) simul & semel extrahere licet: Si verò ab Ascite originem traxit, prudenter procedendum, partitísque vicibus aqua evacuanda erit.

Ubi inter Tunicam vaginalem & albugineam aquæ collectio observatur, Lancetta intimius erit adigenda, alioquin ne guttula aquæ exiret.

Evacuatione peractâ, vulnus, immissâ turundâ, &c. ad cicatricem perducere oportet.

Quòd si Vas Lymphaticum, semel disruptum, inductâ cicatrice denuo Lympham eructet, singulis sequentibus annis semel Operationem reiterare licebit, quemadmodum tales novimus, in quibus cum successu quotannis instituitur. Si verò Operationem toties repetendam ægrè ferat patiens; Testiculus necessariò extirpandus erit, quo ablato Lymphæ stillicidium certò cessabit.

EXPERIMENT. XXXVIII.

De Catheterismo.

Urinæ excretio variis de causis vel imminui vel totaliter supprimi potest. Nonnunquam enim Caruncula in Urethra sive meatu urinario intus enata exitum ejus impedit. Subinde tumor quidam Urethram comprimendo, vel viscida quædam & tenax materia vesicæ collum obturando, obicem urinæ ponunt. Aliquando denique calculus in Urethra aut vesica hærens omnem ipsi viam præcludit. Unde immanes patienti adferuntur cruciatus, quos nonnunquam ipsa mors presso pede subsequi solet, nisi tempestivè amoliatur.

Catheteris delineat. vid.

apud Tolet. Tab. III.

Fig. 3. & Soling.

Tab. VI. Fig. 4.

Quam ob causam, medicamentis tam internis, quàm externis in casum adhibitis, Operatio, *Catheterismus* dicta, requiritur, quæ Cathetere seu fistulâ argenteâ lævi & incurvâ, pro patientis ætate majore vel minore perficitur.

Cathe-

Cathetere itaque oleo prius obli-
to, sinistrâ virgam teneat, meatum-
que urinarium tantillum comprimat
Chirurgus; mox Catheterem intro-
ducat, ea tamen lege, ut ejus con-
vexitas abdomen respiciat; dein in-
strumentum ulterius adigendo, pru-
dentérque premendo, sub osse pubis
invertat, ita ut ipsius extremitas ve-
sicæ collum tangens eandem subin-
tret, sicque retracto stylo cum suo
epistomio, urinæ exitus conceda-
tur.

Quod dum peragitur, cavendum,
ne Urethræ spongiosæ latera durius
tangantur, & molesta hæmorrhagia
superveniat.

Alia Catheterem applicandi me-
thodus hoc modo peragitur: Virgâ
versus ventrem elevatâ, Catheteris
utraq; extremitas ventrem respi-
ciat, rectâque viâ instrumentum le-
niter propellendo vesicæ immittatur,
atque ita Catheteris inversio, uti in
præcedenti methodo, non requiri-
tur. Hâc viâ Chirurgus aliquando fe-

134 EXPERIMENTA

licius procedit, sæpèque patienter manu propria Catheterem applicare potest.

Præter Catheteres, quibus frequenter Chirurghi utuntur, occurrunt *Flexiles* dicti, ex *Argento Corio*, vel *Cute Anguillæ* confecti, quorum usus non modò minus certus, sed & minus conveniens esse solet.

*Delin-
neat.
vid. in-
frà Fig.
x.*

Nos autem omnium commodissimos putamus illos, qui in ea parte ubi flexuram faciunt, variis foraminibus sunt pervii, per hos enim aquam patentiore viam inventuram nemodubitabit.

*Delin.
vid.
apud
Tolet.
Tab.
III.
Fig. 5.*

In sexu foemineo Cathetere breviori & crassiori utendum, cujus convexitas, ventrem quamvis respicere debeat, non tamen est invertenda. Ulterius enim solummodo adigendo facili negotio vesicam subintrabit. Quibus peractis stylus retrahendus, ut per viam patulam urina exire possit.

EX.

136 EXPERIMENTA

to, Conductoris cavitati *Dilatato*
rium iterum immittendum. Vulnus
dilatato Conductor denuo viam
monstrabit *Forcipi Extraitorio*, cui
jus ope tandem Calculus apprehendi-
tur, & extrahitur.

Vulnus inflictum ubi minus fuerit
Calculo, novâ incisione ampliandum
aut Calculus Forcipis ope in partes &
frusta dividendus, atque ita per par-
tes educendus erit.

Quandoque perquam necessarium
est per tres quatuorve dies *Cannulam*
argenteam immittere, ut per eandem
sanguis concretus, pituita viscosa
aut calculorum fragmenta minora
egrediantur. Insuper aliquando valde
proficuum est ope *Syringæ* injectio-
nem instituire, ut heterogenea in ve-
fica contenta facilius prodire possint.

Extracto jam Calculo, vinculis
que omnibus solutis, vulnus, ut de-
cet, obligandum, sanguinemque
sistentia, ut *Bolus*, *Farina* &c. u-
nâ cum Fasciatione benè administra-
ta, admovenda. Vulnus denique,
quàm

quàm primum fieri potest, consolidandum, ne urina per locum vulneratum involuntariè postmodum effluat.

Majori apparatu proposito, *minor* quoque sequenti modo instituentus, examinandus venit. Pater nimirum puer vel infans, robustioris hominis femoribus, eo, quem *Toletus* depingit, imponitur modo. Si verò natu fuerit major calculosus, Scamno innititur: Mox Lithotomus indicem oleo olivarum madidum, quandoque etiam indicem cum medio digito, in anum immittit. Dextrâ interim Hypogastrium magis minùsve premit, ut calculum, digitum inter & os pubis, exploret, eumque ad Perinæi regionem propellat. Tunc eâdem manu dextrâ, Cultello, locum supra citatum, eo usque incidit, donec per inflictum vulnus Calculus conspectui sese offerat. Nisi enim sua sponte prodiret, *Lapidillo* extrahendus esset.

*Fig. exhibet
Toletus
Tab.
VII. &
VIII.*

In sexu fœmineo longè facilius,

I 5 imò

138 EXPERIMENTA

imò vix aliquâ incisione institutâ, totum negotium sine ullâ sanguinis effusione sæpius absolvitur Immissio videlicet meatui urinario Catheteris fulcato sulcus Dilatatorium excipit quod meatum ita dilatat, ut Forcipe Calculum extrahere admodum difficile non sit. Major verò si fuerit Calculus, via hæc urinaria minori incisione aliquando patentior reddenda, modò violentior à Calculo dilatatio, Urinæ Incontinentiæ causa non existat. Calculi denique ramenta aut arenulæ in vesica remanentes, injectionibus Syringæ ope instituendis, expurgandæ erunt.

EXPERIMENT. XL.

De Urinæ Incontinentia.

Post Lithotomiam institutam, ob vulnus solito majus inflictum, fibras vesicæ colli resectas, aut nimium extensas, ve etiam propter urinæ acrimoniam, ejus incontinentia, aut involuntarium stillicidium, vel
per

per vulnus (cujus labia jam callosa reddita) vel per meatum urinarium, non rarò remanere solet.

Si vulneris vitio contingat (medicamentis convenientibus sanguinis intemperie salinâ prius correctâ) patiens clunibus elevatis supinus locandus: mox *Cultello*, aut *Lanceolâ* oblongiori cuspide donatâ, foraminis urinam stillantis latera in Perinæo leviter incidenda & scarificanda, unde sanguis hac occasione promanans & novæ incarnationis causa existens, abhibito convenienti Digestivo, sæpe ductum hunc ita consolidat, ut urinæ omnis præcludatur exitus: cui scopo exacta & regularis diæta non parum inserviet.

Verùm urina acrior, omnia quandoque remedia eludens, viamque hanc patulam sibi servans, nullis rectius Bracherii de- sistitur, quàm *Compressulâ*, artificiosâ methodo, ope *Bracherii* sive lin. vid. infra *Subligaculi* ductui admotâ, quæ dictum foramen comprimendo, urinæ egressum inhibet. Fig. XI.

Si

Si sanatâ hâc fistulâ urinam stillante, ob vesicæ tonum relaxatum, Urinæ Incontinentia remaneat, eodem Bracherio Urethra in Perinæo stringi potest, ut urina necessario in vesica remanere tamdiu debeat, donec relaxatâ cochleâ (quâ pro lubitu Compressa comprimitur) exitus ei concedatur.

Hocce tamen Subligaculum in foeminis, quarum meatus urinarius hoc modo comprimi nequit, locum non habet. Sed tantùm instrumentum, vesicæ formam habens, ast complanatum, peculiari ostio, stillantem urinam excipienti, donatum, Subligaculôque annexum muliebris partibus admovetur.

Præter Bracherium occasione Lithotomiæ in sexu potiori adhibitum, aliud instrumentum simplicissimum, *Postomis* dictum occurrit, quo urinæ incontinentia ab aliis quoque causis oriunda commodè compescitur.

Fig. vid. apud Scultet. in Auct. II.

Hujus instrum. delineat. vid. infra Fig. III.

EXPERIMENT. XLI.

De Ano non perforato.

Infantēs quandoque *Ano imperforato* in lucem prodeunt, dum intestinum rectum membranâ quadam vel tenui, vel crassiori occlusum conspicitur. Subinde Ani loco, exiguum aliquod foramen stylum tenuiorem vix admittens, prope labiorum frænulum (in sexu fœminino) excrementis solummodo tenuioribus transitum præbens, occurrit.

Membrana tenuior intestinum claudens, digiti apice perrumpi potest: Robustior verò cultello, sed prudenter, nec temerè incidi debet. Contingit enim aliquando, ut intestini recti terminus ad dictam membranam sese non extendat, sed Parenchyma quoddam intermedium intestini recti viam obscuram reddat.

Quidam hoc in casu curam, immisissâ *Cannulâ Acu* breviorē & acutiore munitâ, tentandam volunt, quâ ubi
ad

142 EXPERIMENTA

ad obstaculum perveniunt, illud per-
tundunt. Retractâ jam Acu, Cannu-
lam per diem unum aut alterum in loco
pertuso relinquunt: dein turundâ
duriusculâ, Unguento aliquo cicatrica-
cante inunctâ, foramen tamdiu, do-
nec via satis patula reddita fuerit
apertum servant.

Si foramen circa labiorum frænu-
lum conspiciatur, turundâ primo mi-
nori, dein majori dilatandum; Si
verò ejus latera sufficienter cedere
nesciant, Cultello incisorio, duobus
vel tribus in locis levioribus vulnifi-
culis ita lædenda, ut sufficienter ex-
tendi possint. Quibus peractis turun-
da crassiuscula, Unguento cicatrican-
te obducta, immittenda.

EXPERIMENT. XLII.

De Glande non perforata.

Non modò Anus in quibusdam in-
fantibus est occlusus, sed & *abs-*
que Foramine in Glande, nonnulli im-
lucem prodeunt, Huic autem incom-
mo-

modo, exiguo *Cultello* angustiori cus-
spide donato, quamprimum erit oc-
currendum.

Patiens itaque supinus collocetur,
& Glandem sinistra Chirurgus apprehendat, mox altera manu, *Cultelli* ope foramen clausum aperiat, cavendo, quantum fieri potest, partes vicinæ nimium ne lædantur, ac Hæ-
morrhagia molesta & periculosa superveniat: Dein foramini penicillus *Epulotico* inundatus immittatur, qui tamen eo tempore quo æger urinam reddit, auferendus, & statim iterum immittendus; quibuscum tam-
diu continuandum, donec labia foraminis cicatrice obductâ liberum urinæ præbeant exitum.

Si verò cum *Glandis foramine angusto* & nimis stricto infans nascitur, illud sine mora dilatandum & ampliandum, immissâ solummodo minori turundâ, ex *medulla Sambuci compressâ*, vel particulâ *Spongiæ præparatæ*, *Unguento Rosaceo* obductâ, conficienda: dum enim turunda hu-
mi-

mido, quod imbibit sensim & sensim, turgescit, foramen patentius redditur.

Nonnunquam Glans loco naturalis quidem occurrit impervia, sed à latere frænuli *Foramen, ductu quodam* ab Urethra oriundum, urinam excernens, reperitur. Cùm autem Foramen hoc notabile incommodum non adferat, cicatrice non erit claudendum, novùmque faciendum, sed eo in statu potius relinquendum. Imò quod mireris, ejusmodi homines ac liberos procreandos non minus fuisse habiles, ac alii quorum partes habent benè formatæ, non simplici constat experientia.

EXPERIMENT. XLIII.

De Phimosi.

P*himosis* est, quando Præputio auctè adeo obtegitur glans, ut denudari nequeat. Ortum communiter ducit vel ex mala in utero formatione, vel ex variis glandis tumoribus

præ

præputium distendentibus.

Præter interna medicamenta, & speciatim diaphoretica, solis externis cura non rarò peragitur. In id namque maximè incumbendum esse censemus, ut viscidæ particulæ incidantur, acres demulceantur & involvantur, stagnantes pristinae circulationi restituantur, sicque obstructionum repagula removeantur. Id quod Balsamicis, Volatilibus oleosis, & spirituosissimis peragitur. Eum in finem *Balsam. Peruvian.* vel *Unguent. nervin.* Præputio externè illinatur: Vel *Spiritu Vin. Caphur.* aut *Aq. Matrical.* cum *Aq. Sambuci* penis cum Præputio calidè foveatur. Convenit quoque *Lac calidum* cum *Floribus Chamom.* coctum: Uti etiam Fodus ex *Herb. Rorismar. Major. Salv. Flor. Chamom. Sambuc. Melilot. &c.* compositi. Verùm ubi Luem Veneream originis suæ parentem agnoscit, morbus ille respiciendus erit.

Si verò ex utero malum hocce sibi contraxit patiens, medicamenta mo-

do præscripta vix aliquid levaminis afferre poterunt, ideóque unicè ad Chirurghiam hac methodo instituentiam, confugiendum.

Primum à latere frænuli rectilinea incisio instituitur, vel major, vel minor, prout Præputium magis minúsve contractum, ægrique ætas varia fuerit.

Priusquam Incisio peragitur, medicamentum aliquod stypticum ad manus esse debet, ut Præputii vasa, in ipsa Operatione resecta eo constringantur.

Factâ jam Incisione, relaxatum hoc modo Præputium, vel suâ sponte vel digitorum ope retrocedere incipit; tum verò sæpius de die reducendum, ut pro lubitu sursum aut deorsum moveri possit.

Veteres aliter procedentes, Præputium in anteriorem partem attrahabant, hamulísque tribus quatuórve illud extendendo aperiebant, ut cutis hac methodo relaxata retrorsum propelli posset; quem tamen procedendi modum, ut dolorificum valde, minus probamus. Ali-

Aliquando frænum nimis contractum & breve, hunc affectum producit: Tum verò præmissis emollientibus externè adhibendis, solâ fræni Incisione restituitur. Notandum tamen, rectius partem fræni, quæ Præputio, quàm glandi jungitur, incidi; quo enim glandi vicinior Incisio instituitur, eò periculosior hæmorrhagia metuenda.

EXPERIMENT. XLIV.

De Paraphymosi.

Paraphymosis est cùm ita retractum & contractum Præputium, ut glandem denudatam tegere nequeat. Oritur autem vel à nimia penis distensione, inflatione, vel à mala hujus partis conformatione.

Malum si recens fuerit, cura externis medicamentis ordinariò absolvitur. E. g.

℞. *Spir. Matrical.*

Aq. Regin. Hung. aa. ʒj

Malv. Caphurat. ʒiv.

K 2

F.

F. Fetus calidè admoventus.

Fetus quoque vel Cataplasmata, ex Herbis Aromaticis sale volatili scatentibus parata, externè calidè applicanda.

Si ab ipsa nativitate pars hæc malè fuerit formata, frustra medicamenta admoventur.

Imò quicumque Encheiresi Chirurgica affectum hunc curare conantur, laterem lavant; factis namque tribus; quatuorve (ut solent) Incisionibus; Præputium tamen, ut glandem tegat, attrahere non valebunt.

EXPERIMENT. XLV.

De Abscessuum Apertione.

Sanguis innumeris acidis & viscidis Particulis refertus, variis in partibus pedem figens, vel alias ob causas extravasatus, variorum Tumorum causa existit. Cùm verò medicamentorum ope particulæ istæ hærentes discuti, & corrigi aliquando nequeant, sed acredinem concipiendo,

do, partes vicinas osseas, ligamentosas, nervosas, vasculosas, aliasque non sine periculo afficiant, perfectam sæpius suppurationem expectare non licet.

Unde potius, rebus ita stantibus, Tumores istiusmodi aperiendi sunt, ut materia ibidem hærens liberè exire possit.

Curandum autem, ut secundum ductum fibrarum carnosarum, idque in loco eminentiori, molliori, & si possibile, inferiori (quò commodius materia purulenta prodeat) Apertio illa instituat.

Vitentur præterea, quantum fieri potest, Venæ, Arteriæ, Nervi, & Vasa Lymphatica; Nec omnis materia purulenta (si copiosior videlicet fuerit) una vice educatur, neque apertus abscessus validè comprimatur, sed blandius tractetur.

Si Folliculo sit inclusa materia, levis juxta Tumoris longitudinem fiat sectio; In majori verò Tumore decussatim instituat, ut diductis &

150 EXPERIMENTA

separatis vulneris labiis, vesica facilius extrahi possit.

Interim probè cavendum, ne Vesica illa lædatur, quandoquidem ejus læsio foetidi & ferè incurabilis ulceris causa sæpius existit.

Ubi vero Folliculo destituitur Abscessus, duplici modo Apertio peragitur: Alii nimirum *Scalpello*, alii *Cauterio Potentiale* utuntur.

Cauterium Potentiale qui præferunt, sequentes adducunt rationes!

1. Quod ægris terrorem non ita incutiat.

2. Quòd tantum sæpe dolorem non pariat.

3. Quòd factâ separatione Apertura inde subsequatur amplior, sicque consequenter materiæ largior concedatur exitus.

Parantur autem ejusmodi Cauteria ex *Calc. Viv. & Smegmat. Holland. aa. q. s. Vel*

Rx. Ciner. Clavill. ℥ss.

Calc. Viv. ℥ij.

Sal. Nitr.

Am-

Ammoniac. aa. ℥iſſ.

Infundantur omnia in Aq. Comm. ℞ iv. Vase clauſo ſtent ita per dies 6. aut 7. quo tempore lixivium guſtari poteſt; ſi vero ſatis acre nondum ſit, add. *Cin. Clav. ℥iſſ. Calc. Viv. ℥iſſ.* Quod ſi ſatis acre viſum fuerit, decantandum, craſſius verò & terreſtre tanquam caput mortuum reji- ciendum. Decantatum deinde tam- diu coquendum, donec primò in maſſam pultaceam, mox in talem abeat duritiem, ut inde Lapilli aut fruſtula formari poſſint, quæ Cauteria vocantur, & vitro benè clauſo indita, in loco ſicco aſſervari debent, ne humidioris aëris attactu liqueſcant. In Salis Nitri locum *Vitriolum Calcinatum* ſubſtitui poteſt.

Priusquam autem Cauterium ap- plicetur, probè examinandum, an vaſa ſanguinea majora, tendines aut nervi in ea parte occurrant: quæ ſi à Cauterio graviter læderentur, fune- ſta producere poſſent ſymptomata.

Si verò nihil horum obſit, Empla-

K 4

ſtrum

152 EXPERIMENTA

strum glutinosum perforatum admo-
vetur, hujus foramini Cauterium
cauterio Plumaceolum, plumaceold
iterum Emplastrum imponitur, de-
nique Fascia omnibus hisce superim-
ducitur, atque in hoc statu per duass
tres, quatuorve horas relinquitur
Ubi autem tanto temporis intervallo
satis profundè pars nondum corrosa
fuerit, & materiæ nihilominus exi-
tus concedendus sit, Scalpello via
ipsi aperienda.

Sunt qui in Abscessuum apertio-
ne solo Scalpello, sequentes ope-
rationes, utantur:

1. Quoad longitudinem & pro-
funditatem tanta fieri potest Apertio
quanta requiritur, & à Chirurgo de-
sideratur.

2. Ipso instanti materia effluit
patiensque levamen percipit.

3. Cauterio Potentiali Operatio si-
instituitur, circa partes glandulosas
peculiari vase excretorio aut vasculis
Lymphaticis donatas, ob callosam
hisce ductibus introductam oram,

sæpius lymphæ aut feri stillicidium subsequitur, quod ab Incisione, cultelli ope peractâ, non ita metuendum.

Tumore aperto aut inciso, materiæque purulentâ excretâ aut expressâ, pro rei necessitate Cannula excernendæ materiæ transitum præbens, immittitur.

Injectiones, quales in fistulis & ulceribus adhiberi solent, hoc in casu sæpius quoque necessariæ.

EXPERIMENT. XLVI.

De Spina ventosa.

Quandoque Ossa cariei quadam specie consumuntur, quæ principio non percipitur: Quod malum ab interiori ossium superficie originem ducens, gravissimorum symptomatum causa non existit, nisi prius ad externam ossium superficiem serpsit, eamque perforando, membranam, periostrium dictam, læserit. Hinc dolores lancinantes cum tumore molliusculo & concolori patienti obve-

154 EXPERIMENTA

niunt, febres & ulcera fistulosa accedunt, emaciatur patiens, & cartilaginea excrescentia partem affectam subinde occupat.

Affectus hic, *Spina ventosa* dictus, omnem quamvis medicamentorum vim sæpius eludat, nonnumquam tamen Antivenereis vulgò vocatis auscultat, quibus crassæ viscidaque particulae inciduntur, aut per sudores expelluntur, acidæque corrosivæ infringuntur & involvuntur. Salivantia præterea dicta, suum quoque hîc conferunt symbolum.

Factâ tumoris incisione, sunt, qui corruptionem corrigere cupientes, *Euphorbium* cum *Spiritu Vitrioli* & *Sp. Vini* admovent. Sed præstabit *Terebinthina* coctione indurata, in pulverem redacta, & *Unguento Ægyptiaco* mixta.

Sequens Fomentatio magnarum quoque est virium :

℞. *Ras. Lign. Guajac.* ℥iib.

Cortic. ejusd. ℥j.

Herb. Card. Bened.

Ab-

CHIRURGICA. 155

Absinth. aa. Mj.

Scord.

Centaur. min.

Rut. aa. Mj.

Coq. s. a. ex Aq. & Vin. aa. q. s.

Colat. ꝛxx. add.

Aq. Theriac. ꝛij.

Mell. Rosat. ꝛj

M. F. Fomentum.

plumaceolis, petiisque madidis calidè applicandum.

Si hisce, uti frequenter contingit, nihil proficimus, ad Ferrum Ignemve perveniendum. Primò itaque *Scalprum* in usum vocandum, potissimum si Spina non admodum magna fuerit, quocum tamdiu continuandum, donec omne vitiosum separatum fuerit. Si verò malum profundius hæret, *Terebráque* applicari potest, eâ meliùs quàm Scalpro tollitur. Quo sublato, pulveres exsiccantes & Callum generantes appellati, factò foramini inspergendi. Ubi autem dicta instrumenta propter loci angustiam applicari nequeunt, *Can-*
nula

156 EXPERIMENTA

nula admovenda, per eamque *F*
ro Candenti pars affecta urenda;
 tracto dein *Cauterio*, per eandem
Cannulam Medicamenta præscripta
 applicanda.

Quod si nec hoc modo malum
 peremus, sed hisce non obstantibus
 quotidie ulterius serpat, pars affecta
 rescindenda, ejusque extirpatio
 cessario instituenda erit. Quibus
 tem cautelis & circumstantiis eadem
 peragatur *Operatione XLIX.* demon-
 straturi sumus.

EXPERIMENT. XLVII.

De Sutura Tendinis.

MUsculi parte tendinosâ, v
 secante vel pungente in-
 strumento resectâ, non raro con-
 tigit, post vulneris consolidationem
 illius musculi actionem periisse, mem-
 brumque motu suo regulari destitu-
 tum fuisse. Quâ occasione Chirurgi
 Cultores in eo omnem locarunt ope-
 ram, ut *Operatione* quadam, *Su-*
tu

tura Tendinis dictâ , præscissi Tendinis extremitates ita adducerent , ut curâ peractâ , membri illius motus integer servaretur.

Operationem hanc instituendi methodus occurrit duplex. 1. *Filo* per extremitates præscissi Tendinis trajecto , eadem adducuntur , & ligantur. 2. Filum per supremam mediamque tendinis partem trajicitur , inferiori parte sive tunicâ illæfâ manente : dein ligatura , ut suprâ , sed interposito corio injicitur ; hâcque methodo Galli communiter utuntur.

Nos verò nec hanc , nec illam calculo nostro probamus , sed parte læfâ decenter locatâ duobus in locis unamquamque Tendinis extremitatem perforamus , Filumque sericum cerâ obductum trajicimus ; hinc interpositâ *Suberis* aut *Corii* particulâ extremitatum adductio , filorûmque adstrictio certior redditur , neque etiam Tendinis extremitates adeo facilè , ac in prima & secunda methodo , lacerantur.

Si

Si Tendo ex parte fuerit refectus remanente aliqua portione integra eum refecare & Operationem instituerere præstabit. Si verò major pars integra, refecanda illa non erit.

Operatione peractâ, pulvis *Terebinthinæ coctæ* Suturae inspergitur: vulnerisque Deligatio, Digestivo vullgari seu *Balsamo Arcæi*, instituitur.

Curandum interea partem affectam, dum cura peragitur, ita disponi, ut nec moveatur, nec extendatur nimium; Absolutâ curâ, membrum contractum quidem quodammodo apparebit, sensim nihilominus progressu temporis extendetur extensumque naturalem usum recuperabit. Hâc itaque methodo distinctè servatâ, felicem successum sperare licebit, uti non simplici constat experientiâ.

In nimia tamen extremitatum refecti Tendinis retractione, Operatio hæc nullatenus locum habet.

EXPERIMENT. XLVIII.

De Luxationibus.

Duplicem *Luxationes* agnoscunt causam, alteram internam, à ligamentorum laxitate, vel humore extravasato inter duo ossa articulationem componentia, hærente, productam. Hic primò gelatinæ, dein cartilaginis, tandem ossis naturam assumens, sensimque incrementum capiens articulationem disnectit; Et hæc illa est luxationis species, quæ difficillimè & ferè nunquam restituitur.

Altera causa externa est, & à casu, ictu, saltu; compressione, extensione, motive partis violentiore produci potest.

Luxati autem membri in sedem naturalem reductio ut facilius paragatur, omnium in subjecto humano officium eorúmque Articulationum structuram accuratè novisse oportet. Cujus cognitione si imbutus fuerit Chirurgus.

rurgus, in restituendo longè erit fo-
licior.

Reductioni huic speciatim inservit
Membri luxati extensio, quã non
tantùm Tendines contracti elongantur,
sed & Caput Ossis loco motu
cavitati naturali applicatur: hoc quod
manuum, Laqueorum, Fasciarum
que perficitur ope. Si verò Luxatio
inveterata & pertinacior fuerit, va-
riæ hunc in finem præparatæ machi-
næ in usum vocandæ.

Glossoco-
mii &
Machi-
nae Tra-
ctor. Fig.
vid. a-
pud
Sculpt. in
Arma-
ment.
Tab.
XXI.
XXII.

Inter quas tres potissimum in usu
sunt: *prima* est *Glossocomium* apud
Hildanum, *Scultetum*, aliòsque des-
criptum; *Secunda* est *Machina*
Traëtorica cum funiculo annexo, &
zonula parti luxatæ alliganda. *Tertio*
est *Machina Traëtorica nova*, cujus
delineationem vide apud *Scultetum*
in Appendice Tab. VI. Cui usui etiã
egregiè inservit *Cochlea Luxatorica*
nova descripta Tab. XXI. III.

Harum itaque machinarum bene-
ficio luxata membra sufficienter ex-
tenduntur, extensa ope mappæ ma-

núve Chirurghi in locum naturalem reducuntur, quod ex sono membri-ve reducti munere haud difficulter colligitur, reducta in eo statu servantur; id quod, factâ lotionè, *Vino rubro astringente*, *Ferulis ex charta tabulata*, corioque confectis, *Fasciis*, & si opus fuerit, *Splenis*, peragitur.

Postmodum Membrum molliuscule collocetur, situmque naturali convenientem obtineat. Deligatio autem nullis urgentibus symptomatibus, ante quartum, quintum aut sextum diem non solvatur. Quòd si nimius *Pruritus* patienti sit molestus, ac idcirco obligationis solutio requiratur, pars pruriens *Aqua calenti*, *Lacte tepido* vel infuso *Herbæ Theæ* fomentetur.

Quo modo Luxationes cum Inflammatione, Vulneribus, Fracturis, callosive Excrecentiis sint tractandæ, Autores citati fusè satis descripserunt, methodumque, speciales Luxationes restituendi, tradi-

L de-

derunt: quapropter earum speculationi heic loci non immorabimur.

EXPERIMENT. XLIX.

De Membri Extirpatione.

Quotiescunque corporis nostræ pars, vel sphacelata, vel gangrænata, aut alio modo malè affecta, ne vicinis labem inferat, ut inutile pondus tollenda occurrit; toties aut supra aut infra articulum, si fieri potest, in parte sana Amputatio instituenda.

Cibo itaque potúque, vel spirituoso quodam aut aromatico medicamento róboratus Patiens in sedili, ut decet, locetur, hinc sana cutis cum carne subjecta sursum trahatur; mox ad duorum digitorum transversorum latitudinem supra locum incidendum vinculo fortiori, & *Torculari* infra delineato, pars amputanda arctè constringatur; quibus peractis, *Cultro Falcato* celeriter in orbem disseccetur, periostiumque (& si duplex oss

occurrat caro & ligamentum intermedium simul separandum) ilico ab osse abradendo separetur. Non tamen diu huic separationi incumbendum, quoniam magnæ utilitatis sæpe non est, & Pâienti maximam molestiam asserre solet.

Mox *Serrâ acutiori* ossa præcitantur, & hæmorrhagia, si major fuerit, Cauterio Actuali sistatur, dummodo eschara ejus beneficio inducta, postea decidens, novæ hæmorrhagiæ causa non existat.

Nonnulli hæmorrhagiam inhibere laborantes, abscissa vasa *Tenaculâ* apprehendunt, eaque filo deligant; verùm cùm hic modus admodum sit molestus, & Pâienti dolorificus, illum omnino improbamus.

Præstabit itaque *Pulverem stypticum* Albumini Ovorum permittum, cum Plumaceolis, Petiisque applicare, vel Fungum illum *Bovistæ*, qui in sanguine sistendo non ignavam semper navat operam, partibus sanguinem eructantibus admovere.

164 EXPERIMENTA

Strypticum interim multoties feci
cum successu abhibitum sequens est

℞. *Bol. Armen.* ℥iij.

Calc. Viv.

Vitriol. Ust.

Alum Ust. aa. ℥j.

Lap. Hæmatit.

Aloes Lucid.

Sang. Dracon.

Terr. Lemn.

Croc. Mart.

Mumie aa. ℥iij.

Mastich.

Thur.

Oliban. aa. ℥ij.

M. F. Pulv.

Si verò Hæmorrhagia minor fue-
rit, sunt, qui statim, factâ Extir-
patione, filo cerâ obducto, qua-
tuor in locis cutim cum carne perfo-
rant, hinc priori vinculo soluto,
eandem deorsum ducunt, atque ita
cutis extremitates propius ad se invi-
cem accedentes externum aërem ex-
cludendo, subjectum os à corrupti-
one præservant, vulnûsque citiùs

cu-

curatur. Verùm hæc methodus jam apud plerosque inoluit, & modò præscripta familiarior est.

Styptica igitur admota, beneficio *Emplastri defensivi & glutinantis* in situ convenienti detinentur: quod Emplastrum in crucis formam præparari debet, ut extremitates ejus eo melius parti affectæ adaptari possint; quibus omnibus Vesica bubula superinducitur, & admotâ compressâ unâ aut alterâ, *Fasciatio Cruciata* instituitur.

Nonnulli Manum *Sphacelo* correptam aut occulto *Cancro* affectam (factâ prius ligaturâ) *Scalpro* majori, cum successu amputare solent. Corrupti verò digiti aut pollices, facili negotio vel forcice vel forcipe robustiori abscinduntur.

EXPERIMENT. L.

De Sanguinis Transfusione.

Hæc *Transfusio* nihil aliud est: quàm sanguinis unius Animalis in sanguineum vas alterius, per intermedios *canaliculos* derivatio, ad illius Animalis, in quod sanguis transfunditur, vel vitam prolongandam vel morbos depellendos potissimum inventa.

Hinc in Delirio, Mania, Lethargo, Febris nonnullis, Leprâ, Luce Venerea, Crancro, Ulceribus &c. Operatio ista quandoque instituta fuit; Verùm plerumque saltem, non semper eam malè cessisse, experientiâ constat. Unde etiam Romæ non tantùm, sed & aliis in locis, fuit certâ pœnâ interdictum fuit, nemo quis sanguinem è bruto in Hominem transfunderet.

Quam ob causam hæc Chirurgia Transfusoria non sine ratione, a omnibus ferè hoc tempore negligitur.

Si enim morbi leviores fuerint, nec ita periculosi, sanguinisque massa haud multum turbata, & in visceribus secretiones modicè adhuc peragantur, tum Patientes haud difficilè, tam externis, quàm internis remediis à morbis suis frequenter liberantur, ideòque ad Transfusionem confugere necesse non habemus.

Imò quamvis morbus fuerit pertinacior, morisque jam præ fortibus existat, ita ut regulari illà sanguinis miscelâ penitus sublatâ, hinc inde variis in corporis partibus obstructions, punctiones, rosiones, convulsiones, similiâque funesta symptomata orientur, & medicamenta cæteroquin potentissima æquè ac præstantissima nihil levaminis afferant; attamen hæc Transfusio ne minimam illo in casu præstabit utilitatem. Quin potius eam periculosam fore vel ex eo constabit, quòd partes, Patientis sanguinem componentes, à statu naturali quàm maximè diffluentes, in motu adeo irregulari jam sunt constituti-

tutæ, ut aliis particulis accedentibus benè alioquin constitutis, non auscultent amplius, sed cum iis luctantur potius ineant notabilem; haud secutus ac Vinum Aceto affusum eundem fæporem induit. Præterquam quòd animalium sanguis cum mixtura sanguinis humani non conveniat.

Non tamen idcirco Transfusionem hanc ex foro Medico & Chirurgico planè eliminandam censemus sed præterquam, quòd *Circularem Sanguinis Motum*, tanquam experimènto certissimo monstrat; præcipuis in *Vulneribus*, cum sanguinis profusione copiosa junctis, locum habet.

Ubi enim sanguis rivulosè adeo prorumpit, ut circuitus ejus jam in extremis cessare incipiat, impossibile foret ejusmodi vulneratum medicamentis à præsentaneo periculo liberare, nisi Transfusio opem ipsi ferat.

Enimverò cùm hujus rei in Brutis experimentorum in iis institutorum

be-

* beneficio, certi esse possumus; cur idem in Homine, si sanguis ex alio Homine sano in ipsius vulnus transfundatur, æquè locum non habere possit, non video.

Apparatus ad Encheiresin hanc instituendam tanti non est momenti, quin Chirurgus in re Anatomica modicè versatus, facili methodo Operationem hanc instituere valeat. Qui verò pluribus eam descriptam desiderat, consulat *Louwerum in Tractatu de Corde*, & *Scultetum in Append. Tab. XI. de Transfusionè Sanguinis*.

Unicum in instrumentis ab aliis hunc in finem adhibitis, culpandum habeo, *Canaliculorum* scilicet intermediorum, *Tubulis argenteis* annexorum, rigiditatem aut flacciditatem nimiam. Hinc tales in usum vocare volui, qui egregiè scopo nostro satisfaciunt, & ex *Arteria aspera Gallinæ aut Anatis junioris* componuntur: hi enim Canales in ipsa Operatione semper patuli manen-

Delin.
Tubulor.
vid. infra Fig.
XIII. &
XIV.

M

tes,

170 EXPERIM. CHIRURGICA.
tes, sine incommodo flectuntur,
sanguinisque motus per illos distin-
ctè sentitur, minima mora statim
observatur, vel exploranti digito
percipitur.

F I N I S.

IGURARUM EXPLICATIO.

Figur. I. pag. 35.

cum exhibet, ad pertundendam
Corneam, ante Cataractæ depositionem.

Acus ex Chalibe.

Manubrium ex Ligno, Argentove.

Micro excavatus, qui excipit Acum obtusam Fig. II

Fig. II.

jusdem magnitudinis Acum, ad
deprimendam Cataractam utilem,
delineat.

B. *Acus cum suo manubrio.*

*Pars obtusa, quam Foveâ suâ excipit Acus
altera, Fig. I.*

Fig. III. pag. 55.

Tubam Sonoriferam proponit, ad
Gravem Auditum.

Tuba.

Pars illa qua meatui auditorio admovetur.

Os Tubæ amplum, in quod adstans loquitur.

Manubrium quod patiens manu alterâ tenet.

Fig. 4. pag. 60.

Cauterium ad Dentagram de-
monstrat.

Vagina ex Cupro facta.

M 2

B. 4

Figurarum Explicatio.

- B. *Ansa ejus.*
C. *Cauterii manubrium.*
D. *Cauterii extremitas, ad lineam dimidiæ mathematicæ latitudinem caput exserens, ne, intimius quam decet, cauterium penetrèt.*

Fig. v. pag. 65.

Dentem molarem & ocularem delineat, ut cavitates eorum conspici possint.

- A. *Dens molaris.*
B. *Cavitas ejus. que vasa includit sanguinea & nervosa.*
C. *Stria sive Stamina ossea coronam componentia, dicta cavitate ad circumferentiam extensa.*
D. *Dens Ocularis.*
E. *Cavitas.*
F. *Stamina ossea.*
G. *Stylus eidem foramini immissus, quod ingreditur vasa.*

Fig. vi. pag. 86.

Torquen depingit ad collum incurvatum.

- A. A. *Hemisphaerium ex Ferro confectum.*
B. *Annulus in parte elatiori, per quem trajicitur chorda trabi alliganda.*
C. C. *Extremitates, quibus alligatur Corium crassum, sculum Lanâ investitum.*

Figurarum Explicatio.

Fig. VII. pag. 94.

Venam cum incumbente Vase Lymphatico monstrat.

A. *Vena.*

B. *Vas Lymphaticum.*

Fig. VIII. pag. 94.

Similem venam ex pede proponit cum Lymphaticis Anastomosi inter se junctis.

A. *Vena.*

B. B. *Vasa Lymphatica.*

c. c. c. *Anastomoses.*

Fig. IX. pag. 99.

Torcular ostendit, ad constringenda vasa sanguinea, in amputandis membris proficuum.

A. A. *Chorda.*

B. B. *Duo Bacilli, quibus circumagitur Chorda, ut vasa constringantur.*

Fig. X. pag. 134.

Catheterem foraminatum exhibet.

A. *Catheter.*

B. *Stylus cum suo epistomio.*

b. b. b. b. *Foramina.*

Figurarum Explicatio.

Fig. XI. pag. 139.

Bracherium ad Urinæ Incontinentiam notat.

- A. A. *Bracherium.*
- B. *Fibula.*
- C. *Pars pendula corii perforata, quæ constringitur Bracherium.*
- D. *Cochlea, cujus ope comprimitur pulvillus, cum annexo Capitulo E compressula instructo.*

Fig. XII. pag. 140.

Postomen proponit ad eundem affectum.

- A. A. *Postomis ex Argento Cuprove confectus.*
- B. *Clavis instrumento affixa, quæ pro lubitu claudii & aperiri potest.*

Fig. XIII. pag. 169.

Asperam Arteriam offert, ad Transfusionem sanguinis, cum tubulis rectis.

- A. A. *Aspera arteria Gallinæ aut Anatis.*
- C. C. *Tubuli, trachææ alligandi.*
- D. *Tubulus venæ, &*
- E. *Tubulus arteriæ alligandus.*

Fig. XIV.

Eadem demonstrat, cum tubulis curvis, qui subinde majoris sunt utilitatis.

I N D E X

EXPERIMENTORUM.

I.	<i>De Fonticulo in Sutura Coronali.</i>	Pag. 1
II.	<i>De Seraceo.</i>	5
III.	<i>De Fonticulis in Artibus excitandis.</i>	8
IV.	<i>De Vesicatoriis.</i>	13
V.	<i>De Trepani applicatione.</i>	16
VI.	<i>De Strabismo.</i>	25
VII.	<i>De Cataractæ depositione.</i>	27
VIII.	<i>De Oculi Symphisi.</i>	35
IX.	<i>De Oculi cicatrice albicante.</i>	37
X.	<i>De Oculo Artificiali.</i>	38
XI.	<i>De Polypo Narium.</i>	40
XII.	<i>De Hordeolo & Grandine.</i>	44
XIII.	<i>De Hypopyo, sive Oculo purulento,</i>	46
XIV.	<i>De Aurium Chirurgia, Ceruminibus &c. extrahendis.</i>	50
XV.	<i>De Aurium Excrescentiis, Dolore & Tuba Acovistica.</i>	53
XVI.	<i>De Aure perforanda.</i>	56
XVII.	<i>De Hydrocephalo.</i>	57
XVIII.	<i>De Curanda Dentagra.</i>	60
XIX.	<i>De Dentium Extractione.</i>	62
XX.	<i>De Dentium mobilitate, casu, & dentibus artificialibus.</i>	66
XXI.	<i>De Uvula descensu, & resectione.</i>	69
XXII.	<i>De Labio leporino.</i>	73
XXIII.	<i>De Lingua vinculo nimis stricto.</i>	77

INDEX EXPERIMENTORUM.

XXIV.	<i>De Arteriotomia.</i>	79
XXV.	<i>De Bronchotomia.</i>	82
XXVI.	<i>De Colli incurvati restitutione.</i>	85
XXVII.	<i>De Vena Sectione & Punctura Nervi.</i>	88
XXVIII.	<i>De Vulneribus Vasorum Lymphaticorum.</i>	93
XXIX.	<i>De Aneurismate.</i>	96
XXX.	<i>De Extirpatione Mammae.</i>	101
XXXI.	<i>De Paracentesi Thoracis.</i>	106
XXXII.	<i>De Paracentesi Abdominis.</i>	113
XXXIII.	<i>De Hernia Umbilicali.</i>	118
XXXIV.	<i>De Hernia Inguinali.</i>	121
XXXV.	<i>De Puncto aureo.</i>	126
XXXVI.	<i>De Testiculi extirpatione, sive Castratione.</i>	128
XXXVII.	<i>De Hernia aquosa.</i>	129
XXXVIII.	<i>De Catheterismo.</i>	132
XXXIX.	<i>De Lithotomia.</i>	135
XL.	<i>De Urina incontinentia.</i>	138
XLI.	<i>De Ano non perforato.</i>	141
XLII.	<i>De Glande non perforata.</i>	142
XLIII.	<i>De Phimosi.</i>	144
XLIV.	<i>De Paraphimosi.</i>	147
XLV.	<i>De Abscessuum apertione.</i>	148
XLVI.	<i>De Spina ventosa.</i>	153
XLVII.	<i>De Sutura Tendinis.</i>	156
XLVIII.	<i>De Luxationibus.</i>	159
XLIX.	<i>De Membri extirpatione.</i>	162
L.	<i>De Sanguinis transfusione.</i>	166

F I N I S.

C A.

CATALOGUS LIBRORUM

Medicorum, quos

JOH. ARN. LANGERAK

impressit aut quorum magna quan-
titas in ejus officinâ exstat.

- A**mmann Dissertatio de Loquela. 8°.
Barbette Praxis Cum Not. Deckersii 12°.
Bellini de Structura & usu Renum & de Gustus
organo 4°. cum fig. 1711
Boerhave oratio de Commendando Studio Hippo-
cratico 8°. 1710
Blasii observationes Medicæ & Anatomicæ Rario-
res, 1711
Celsus de Re medica ex recensione, Almeloveen 8°.
cum fig. 1714
Commelini Catalogus Plantarum Indigenarum
Hollandiæ & Lamb. Bidlo Dissertatio de Re
herbaria 12°. 1709
Drelincurtius de Lienosis & Bellini de Respiratio-
ne 12°. 1711
Gebri Regis Arabum Chymia, cum fig. 8°.
Goris Chymia Liberata, 8°.
Leuwenhoek's Natuur ontdeckingen 4 Deelen com-
pleet 4. met fig.
Leuwenhoekii opera Latina Voll. Mee-

CATALOGUS LIBRORUM.

Meckeren Observationes Medico Chirurgicæ
cum fig. 8°.

Nuck Experimenta & Observationes Chirurgicæ
8° cum fig. 1715

Pisonis Observationes de Morbis à Colluvie Serofa
4° 1714

Redi de Insectis, cum fig. 12°.

———— Experimenta Naturalia, cum fig. 12°.

Swammerdam Hist. des Insectes avec fig. 4°.

Vigani Medulla Chymicæ, 8° cum fig.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 4.

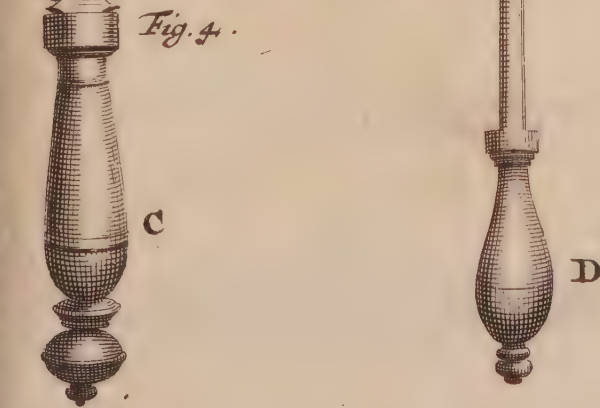

Fig. 5.

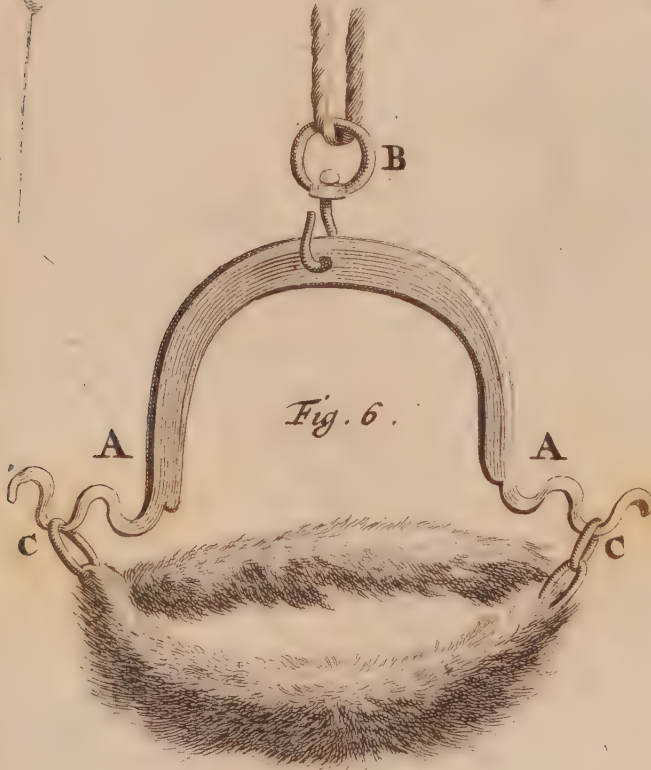

Fig. 6.

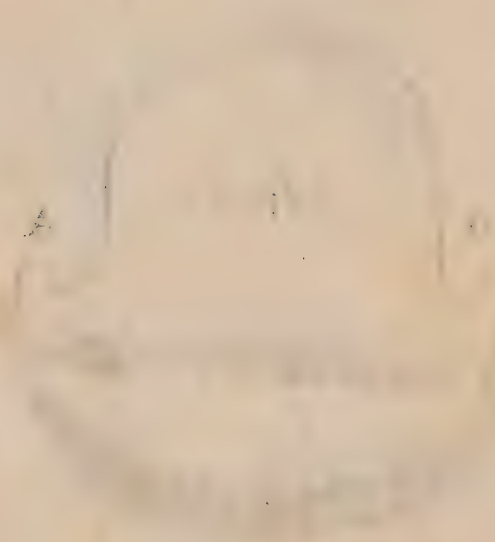

Fig. 7.

Fig. 8.

2200

11
A

12
A

Fig. 11.

Fig. 10.

Fig. 9.

Fig. 12.

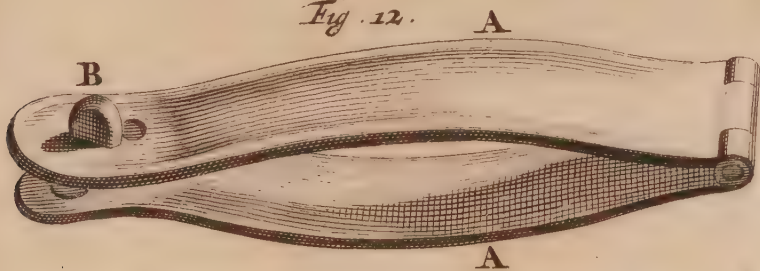

Fig. 14.

Fig. 13.

